

**ZPRÁVA O ČINNOSTI A HOSPODAŘENÍ
ENERGETICKÉHO REGULAČNÍHO ÚŘADU
ZA ROK 2020**

OBSAH

Úvodní slovo předsedy Rady ERÚ	3
1 Spotřebitel a maloobchodní trhy	6
1.1 Ochrana spotřebitele.....	6
1.2 Maloobchodní trhy a ceny.....	7
2 Aktivity ERÚ v oblasti vědy a výzkumu	13
3 Evropský vnitřní trh s energií a mezinárodní spolupráce	14
4 Zásady cenové regulace – V. regulační období	15
5 Elektroenergetika	18
5.1 Infrastruktura a cenová regulace	19
5.2 Velkoobchodní trh	23
6 Plynárenství	25
6.1 Infrastruktura a cenová regulace	26
6.2 Velkoobchodní trh	29
7 Teplárenství	32
8 Podporované zdroje energie	35
9 Legislativní a správní činnost	36
9.1 Legislativní činnost	36
9.2 Správní činnost	37
9.3 REMIT	40
10 Licence	42
10.1 Vývoj	42
10.2 Uznávání odborné kvalifikace	44
10.3 Energetický regulační fond	44
10.4 Řízení ve věcech správních poplatků.....	44
11 Rozpočtové hospodaření	45
11.1 Příjmy kapitoly.....	45
11.2 Výdaje kapitoly	45
11.3 Peněžní fondy, údaje o majetku, pohledávkách a závazcích	47
12 Lidské zdroje	48
12.1 Personální agenda	48
12.2 Vzdělávací činnost	48
12.3 Zaměstnanci	49
13 Vnitřní kontrolní systém	51
13.1 Vnější kontrola.....	52
Seznam použitých zkratk a pojmů	53
Seznam grafů a tabulek	54
Příloha 1: Zpráva auditora	56
Příloha 2: Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím za rok 2020	58
Příloha 3: Rozpočtové hospodaření ERÚ	59
Příloha 4: Organizační struktura	61

Úvodní slovo předsedy Rady ERÚ

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

na začátku roku 2020 ERÚ dokončil a vydal Zásady cenové regulace pro V. regulační období. Další období roku již bylo poznamenáno globální pandemií nemoci COVID-19, která měla dopad i na oblast energetiky.

ERÚ proto v dubnu, po vyhlášení nouzového stavu vládou České republiky, vydal dvě mimořádná cenová rozhodnutí pro elektroenergetiku (č. 2 a 3/2020), a umožnil tak zákazníkům flexibilně upravovat svoji rezervovanou kapacitu či další parametry zajišťování distribuce elektřiny. Podobné opatření přijal ERÚ i pro oblast plynárenství (cenové rozhodnutí č. 1/2020). Ceny v teplárenství ovlivnilo především přeřazení dodávky tepla a chladu z první snížené 15% sazby DPH do druhé snížené 10% sazby. Snížení sazby DPH se projevilo v poklesu cen tepelné energie pro konečné spotřebitele. Kromě mimořádných cenových rozhodnutí ERÚ samozřejmě vydal i běžná cenová rozhodnutí pro rok 2021.

Kromě své další legislativní činnosti ERÚ připravil a vydal dvě vyhlášky, konkrétně vyhlášku č. 302/2020 Sb. pro regulaci pravidel trhu s elektřinou a vyhlášku č. 554/2020 Sb. o regulačním výkaznictví. V oblasti licenční činnosti byl rok 2020 ve znamení mírného nárůstu počtu aktivních licencí. Celkem bylo ERÚ doručeno 2 190 žádostí o udělení, změnu či zrušení licence.

Z pohledu evropského vnitřního trhu s energiemi byl rok 2020 významný tím, že začala platit nová nařízení přijatá v rámci *Zimního balíčku*. Z implementace balíčku, převážně pro elektroenergetiku, vyplynuly pro ERÚ nové povinnosti a úkoly. Stěžejním tématem v rámci plynárenského sektoru byla připravovaná revize nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 347/2013. Veškerá jednání (ACER, CEER, ERRA apod.) se s ohledem na pandemii od března konala videokonferenčně. I nadále byla diskutována témata týkající se spotřebitelů.

Ze strany spotřebitelů ERÚ v roce 2020 řešil více než 13 tis. podání, včetně 135 návrhů na zahájení řízení ve věci spotřebitelského sporu, z nichž bylo pravomocně rozhodnuto 110 řízení.

Důležitou interní událostí ERÚ v roce 2020 bylo zformování specializovaného útvaru (Odbor analytický a datové podpory), který zahrnuje většinu činností týkajících se monitoringu trhu s energií. Některé výsledky jeho činnosti naleznete v kapitole 1.2.

Zpráva o činnosti tradičně shrnuje rozpočtové hospodaření ERÚ. Z výsledků je patrné, že ERÚ dodržel rozpočtovou kázeň a všechny závazné stanovené ukazatele. Při realizaci jednotlivých výdajů byly finanční prostředky vynakládány s maximální efektivností, hospodárností a účelností.

Ač byla v roce 2020 práce nás všech značně ztížena, mohu jako předseda Rady ERÚ s potěšením shrnout, že se ERÚ podařilo dosáhnout všech stanovených cílů. Jsem rád, že jsme mohli odlehčit zákazníkům nelehkou situaci vydáním mimořádných cenových rozhodnutí a pomoci jim řešením jejich dalších problémů prostřednictvím útvarů věnujících se ochraně spotřebitele.

Ing. Stanislav Trávníček, Ph.D.
předseda Rady ERÚ

Rada ERÚ

V čele ERÚ stojí pětičlenný kolektivní orgán (Rada ERÚ), jehož členy jmenuje vláda ČR na předem stanovené funkční období.

V roce 2020 byl předsedou Rady ERÚ Stanislav Trávníček, dalšími členy pak Ladislav Havel, Martina Krčová a Petr Kusý. V průběhu roku se stala novou členkou Rady ERÚ Markéta Zemanová, a to konkrétně od 1. srpna 2020 do 31. července 2025, která nahradila Rostislava Krejčara, jemuž skončilo funkční období dne 31. července 2020.

Ing. **Stanislav Trávníček**, Ph.D.
předseda Rady ERÚ

Vystudoval inženýrské a doktorské studium na Českém vysokém učení technickém v Praze na Fakultě elektrotechniky se zaměřením na ekonomiku a řízení energetiky.

Energetikou se pracovně zabývá od roku 1998. Na ERÚ pracoval již v minulých letech na pozici ředitele Odboru elektroenergetiky. Byl také členem pracovních skupin za elektřinu v organizacích *ACER* a *CEER* v Bruselu. Předsedal výboru účastníků trhu při OTE, a.s. Od roku 2012 se jako manažer ve společnosti

Ernst & Young podílel na modelování a designu různých aspektů trhu s elektřinou. Zabýval se také strategickým poradenstvím pro energetické společnosti v ČR a v regionu střední a východní Evropy.

Ing. **Ladislav Havel**
člen Rady ERÚ

Vystudoval České vysoké učení technické v Praze.

V energetice pracuje 40 let, a to postupně v oblasti koncepcí dlouhodobého rozvoje energetiky se zaměřením na elektroenergetiku v celém spektru tohoto oboru (výroba, přenos a distribuce elektřiny). Pracoval na Ministerstvu průmyslu a obchodu na různých pozicích. Například působil jako poradce náměstka či ředitel Odboru elektroenergetiky a teplárenství. Mimo to jako zástupce státu zastával od roku 1992 až do svého jmenování členem Rady ERÚ různé funkce v řídicích a dozorčích orgánech energetických společností.

Ing. **Martina Krčová**, MBA
členka Rady ERÚ

Vystudovala Provozně ekonomickou fakultu na České zemědělské univerzitě v Praze a MBA studium na International Business School v Brně.

V roce 1997 nastoupila na Ministerstvo průmyslu a obchodu na pozici ministerského rady pro regulaci v energetice. Od roku 2001 pracovala na ERÚ, kde postupně zastávala pozici vedoucí Oddělení analýz, ředitelky Odboru strategie, místopředsedkyně pro regulaci a místopředsedkyně pro evropské záležitosti a strategii. V roce 2019 působila na Úřadu městské části Praha 7 na manažerské pozici v oblasti energetiky.

Ing. Rostislav Krejcar, Ph.D.
člen Rady ERÚ do 1. srpna 2020

Absolvoval České vysoké učení technické v Praze, Fakultu elektrotechnickou, se zaměřením na ekonomiku a řízení energetiky, kde získal i vědeckou hodnost.

V letech 2002 až 2012 pracoval na ERÚ v Odboru elektroenergetiky. V minulosti byl členem řady odborných skupin při CEER a ERGEG v Bruselu a ve Vídni se zaměřením na obnovitelné zdroje a mezinárodní obchod s přenosovými kapacitami. Věnuje se také pedagogické práci na Českém vysokém učení technickém v Praze, Fakultě elektrotechnické.

Ing. Petr Kusý
člen Rady ERÚ

Vystudoval elektrotechnickou fakultu na Západočeské univerzitě v Plzni.

Na ERÚ, kam nastoupil v roce 2006 na pozici specialisty regulace Odboru elektroenergetiky v Oddělení zdrojů a sítí, pracuje nepřetržitě 15 let. Jeho další pracovní pozice směřovaly v největší míře ke kompletnímu zpracování statistických dat ERÚ. Zastával pozici vedoucího Oddělení statistik, ředitele Odboru analyticko-statistického nebo ředitele Odboru statistického a bezpečnosti dodávek.

JUDr. Markéta Zemanová
členka Rady ERÚ od 1. srpna 2020

Vystudovala právnickou fakultu na Západočeské univerzitě v Plzni.

Od roku 2013 pracuje na ERÚ, kde nejprve působila jako právnička v Odboru legislativně právním a následně zastávala funkci vedoucí oddělení (2017–2020). Posléze byla ředitelkou odboru (2020) a od roku 2020 vedla Sekci správních řízení. Během působení na ERÚ se věnovala zejména legislativě a právní podpoře ERÚ ve všech oblastech práva, například problematice ochrany spotřebitele a oblasti služebních vztahů podle zákona o státní službě.

1 Spotřebitel a maloobchodní trhy

1.1 Ochrana spotřebitele

ERÚ v roce 2020 obdržel a zpracoval přes 13 tis. podání ze strany spotřebitelů. Podle obsahu podání měli spotřebitelé největší problém se změnou dodavatele elektřiny nebo plynu realizovanou na základě zprostředkování, a to především v souvislosti s uzavřením smlouvy v zastoupení zprostředkovatelem. Další časté podněty se týkaly změny dodavatele obecně (ukončování smluv na dobu určitou, smluvní sankce) a nedodržování povinnosti dodavatele řádně vyúčtovat dodávky. Nejčastěji se dařilo vyřídit podání vysvětlením problému, odkazem na příslušnou právní úpravu nebo poučením o právech spotřebitelů. V některých případech, které ukazovaly na možné porušování energetického zákona nebo jiného zákona v kontrolní působnosti ERÚ, bylo zahájeno kontrolní šetření povinností dodavatele. V řadě případů se podařilo nastavit komunikaci dodavatele a spotřebitele tak, že dospěli k vyřešení problému.

S ohledem na skutečnost, že si spotřebitelé dlouhodobě ve svých podnětech stěžovali na „nechtěnou“ změnu dodavatele v souvislosti se stávající praktikou zprostředkování dodavatele energie, pokračoval ERÚ v prosazování rychlého přijetí nové právní úpravy zprostředkování v novele energetického zákona.

V roce 2020 ERÚ obdržel celkem 135 návrhů na zahájení řízení ve věci spotřebitelského sporu, pravomocně bylo rozhodnuto 110 návrhů. Typickým sporem bylo rozhodování o nesplnění smluvní povinnosti dodavatele řádně vyúčtovat dodávku a také rozhodování o určení vzniku nebo zániku právního vztahu s předmětem dodávky elektřiny nebo plynu.

Zcela zásadní význam pro posílení ochrany spotřebitele v energetice má také výkon kontrolní činnosti ERÚ v oblasti dodržování povinností dodavatelů stanovených zejména energetickým zákonem, zákonem o ochraně spotřebitele a zákonem o cenách. V tomto směru je významná především preventivní funkce kontroly, která má jasně ukázat mantinely jednání držitele licence ve vztahu ke spotřebitelům. Předmětem kontrol dodržování zákona o ochraně spotřebitele bylo zejména dodržování povinností podnikání v energetických odvětvích stanovených ustanoveními § 4 odst. 4 zákona, resp. agresivní obchodní praktiky, kterých se podnikatel dopustí, pokud požaduje na spotřebiteli okamžitou nebo odloženou platbu za služby, které spotřebiteli dodal, ačkoli si je neobjednal. Přehled typů a počtů kontrol a sankčních řízení naleznete v tabulce č. 1.

Tabulka č. 1 – Počet kontrol a počet šetření předaných k sankčním řízením v roce 2020

Počet kontrol ERÚ v roce 2020		
Zahájené kontroly	363	9*
Dokončené kontroly	436	10*
Počet šetření předaných k sankčním řízením v roce 2020		
Porušení energetického zákona		172
Porušení zákona o cenách		12
Porušení zákona o ochraně spotřebitele		25
Celkem		209

Zdroj: ERÚ

*Kontroly podle zákona o ochraně spotřebitele

ERÚ se v roce 2020 věnoval osvětě v oblasti práv spotřebitele v energetice, zejména při spolupráci se spotřebitelskými organizacemi, občanskými poradnami a samosprávou. V roce 2020 byly tyto aktivity ztíženy pandemií, a z tohoto důvodu se tak jednalo především o on-line webináře a konference.

Mezinárodní spolupráce se také přeorientovala na on-line způsob spolupráce. Ve spotřebitelské pracovní skupině *CEER* proběhlo celkem devět jednání za účasti ERÚ. Tématy byly především srovnávací nástroje a vyúčtování dodávek energií, výsledkem pak vytvoření několika dokumentů a příprava workshopů, které byly kvůli pandemii COVID-19 přesunuty na rok 2021. ERÚ se účastnil dvou jednání spotřebitelské pracovní skupiny *ERRA*, kde prezentoval aktuální problémy ochrany spotřebitele v ČR a představil ostatním účastníkům, jak jsou spotřebitelé v ČR chráněni. Rovněž se účastnil on-line konference *CEER-BEUC Vision 2030 for Energy Consumers* (Vize 2030 pro spotřebitele v energetice). Mezinárodní spolupráce také pokračovala na úrovni regulátorů členských států Evropské unie (EU), a to především v případě sdílení zkušeností s pandemií COVID-19 a ochranou spotřebitele v energetice.

1.2 Maloobchodní trhy a ceny

Maloobchodním trhem se rozumí prostředí, v němž obchodníci nabízejí a prodávají služby související s dodávkou plynu a elektřiny konečným zákazníkům. Klíčovými ukazateli pro hodnocení maloobchodního trhu s plynem a elektřinou jsou počet odběrných míst, počet aktivních dodavatelů, dynamika změny dodavatele (switching), tržní podíl jednotlivých skupin dodavatelů a struktura maloobchodních cen.

V květnu 2020 se na ERÚ zformoval specializovaný útvar, který zahrnuje většinu činností týkajících se monitoringu maloobchodních trhů s energiemi. V souvislosti s novou koncepcí monitoringu byly sledovány i nové ukazatele a přístup k některým tradičním indikátorům byl inovován.

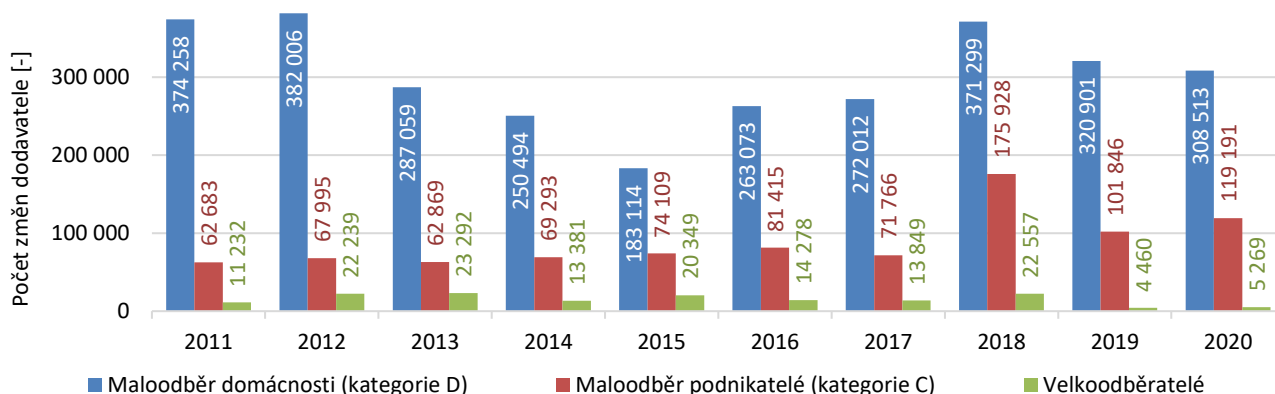
Ke konci roku 2020 bylo na maloobchodním trhu s elektřinou celkem 119 dodavatelů s více než 100 OPM. Hranice 100 OPM je využívána pro zjednodušenou definici aktivního dodavatele. V roce 2020 se však ukázalo její využití do budoucna jako nevhodné. Existují desítky aktivních dodavatelů, kteří obsluhují méně než 100 OPM, stejně jako subjekty (typicky provozovatelé lokálních distribučních soustav), které nenabízejí dodávku elektřiny mimo svou oblast. To také vysvětluje značný nárůst ukazatele oproti roku 2019. Jedná se především o důsledek toho, že více než 100 provozovatelů lokálních distribučních soustav zaregistrovalo svá OPM u operátora trhu. ERÚ zahájil přípravu aktualizace tohoto indikátoru, aby výsledné číslo co nejpřesněji odráželo definici aktivního dodavatele a bylo srovnatelné na evropské úrovni.

Na maloobchodním trhu s plynem působilo celkem 133 aktivních dodavatelů, kteří jsou prozatím definováni jako subjekty, které v průběhu roku dodaly plyn konečným zákazníkům. I tato definice bude v budoucnu podrobena revizi.

Dodavatelé energií využívají k oslovování zákazníků řadu nástrojů, jako je například podomní prodej, účast v hromadných elektronických aukcích nebo akvizice slabších konkurentů. Jeden z nástrojů pro podporu maloobchodního trhu s elektřinou nabízí ERÚ na svém webu ve formě kalkulátoru porovnání nabídek dodavatelů elektřiny, díky kterému lze zjistit a porovnat aktuální nabídky.

V roce 2020 změnilo dodavatele elektřiny přibližně 446 tis. zákazníků, což představuje meziroční pokles o 1 % oproti roku 2019. Výrazně se lišila skladba uskutečněných změn dodavatele z pohledu kategorií zákazníků. V segmentu velkoodběratelů došlo k meziročnímu růstu počtu převodů OPM k jinému dodavateli o 18,1 %, v segmentu maloodběru podnikatelů pak k nárůstu počtu změn dodavatele elektřiny o 17 %. V segmentu domácností došlo k meziročnímu poklesu počtu změn dodavatele elektřiny o 3,9 %. Vývoj počtu změn dodavatele za uplynulou dekádu je znázorněn v grafu č. 1.

Graf č. 1 – Roční změny dodavatele elektřiny u hlavních kategorií zákazníků

Zdroj: OTE, a.s., úprava ERÚ

Tabulka č. 2 níže obsahuje vývoj dalších ukazatelů maloobchodního trhu v segmentu domácností. ERÚ začal sledovat široce využívaný indikátor koncentrace trhu – takzvaný Herfindahl-Hirschmanův Index (HHI). Hodnota nad 2 000 bodů (společně s vysokým podílem tří největších dodavatelů) ukazuje, že český maloobchodní trh s elektřinou je silně koncentrovaný.

Dalším výsledkem monitorovací činnosti v roce 2020 je zjištění koncentrace trhu podle bývalých monopolních oblastí, které odpovídají dnešnímu území tří regionálních distribučních soustav. Bývalé monopoly mají ve „svých“ regionech velmi silné postavení, typicky ovládají téměř 70 % trhu z hlediska OPM. Tomu odpovídá i velmi vysoká úroveň HHI při zohlednění historické struktury trhu v ČR – 5 030 bodů (vážený průměr hodnot za tři regionální distribuční oblasti).

Zajímavé je pak srovnání výsledku geograficky podrobnějšího pohledu (5 030 bodů) s výsledkem za celou ČR (2 440 bodů).

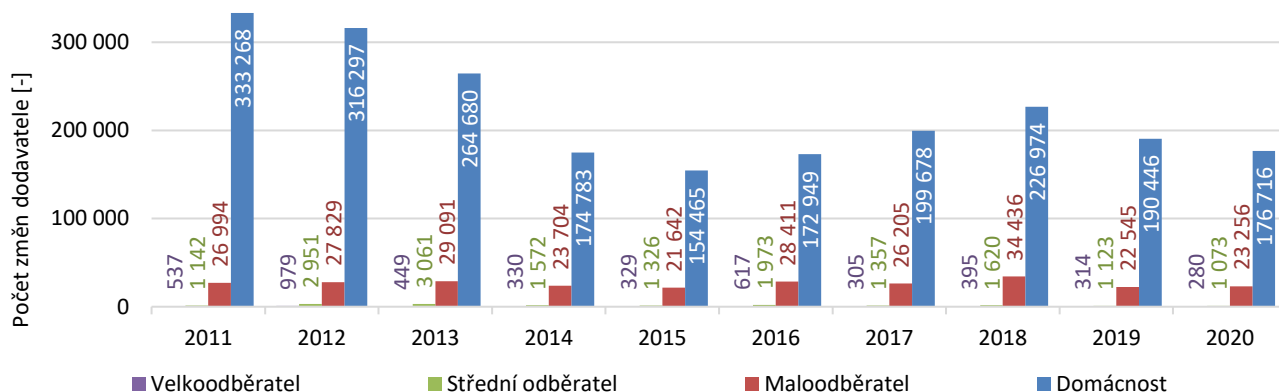
Tabulka č. 2 – Vybrané ukazatele maloobchodního trhu s elektřinou

Indikátory maloobchodního trhu v ČR (domácnosti)	2016	2017	2018	2019	2020
Počet aktivních dodavatelů elektřiny [-]	61	68	79	83	119
Tržní podíl tří největších dodavatelů podle odběrných míst [%]	-	-	-	72,4	71,9
Počet maloobchodních dodavatelů s podílem zákazníků větším než 5 % [-]	5	5	5	5	5
Herfindahl-Hirschmanův Index [-]	-	-	-	2 496	2 440
Podíl domácností, které změnily dodavatele [%]	5,09	5,22	7,07	6,07	5,82

Zdroj: OTE, a.s., ERÚ

Dodavatele plynu změnilo v roce 2020 přes 200 tis. zákazníků z celkového počtu více než 2,83 mil. OPM. Z toho se uskutečnilo přes 176 tis. změn u nejpočetnější kategorie zákazníků, tedy domácností. Strukturu počtu změn dodavatele plynu podrobněji ukazuje graf č. 2, tabulka č. 3 pak pod zmíněným grafem vyjadřuje počet změn dodavatele k počtu OPM.

Graf č. 2 – Počet změn dodavatele plynu v období 2011–2020

Zdroj: OTE, a.s., úprava ERÚ

Tabulka č. 3 – Počet změn dodavatele plynu v roce 2020

Kategorie zákazníka	Počet změn dodavatele [-]	Celkový počet OPM [-]	Switching [%]
Velkoodběratel	280	1 605	17,45
Střední odběratel	1 073	6 748	15,90
Maloodběratel	23 256	206 659	11,25
Domácnost	176 716	2 614 120	6,76
Celkem	201 325	2 829 132	7,12

Zdroj: ERÚ

ERÚ začal v roce 2020 sledovat i další ukazatele výkonu maloobchodního trhu, které jsou uvedeny v tabulce č. 4.

Tabulka č. 4 – Vybrané ukazatele maloobchodního trhu s plynem

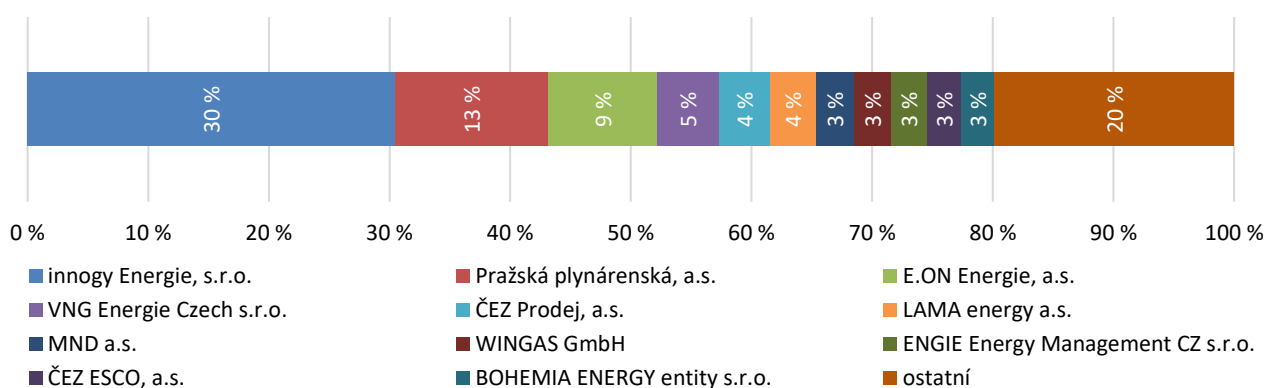
Indikátory trhu v ČR	2016	2017	2018	2019	2020
Počet aktivních dodavatelů plynu [-]	98	110	119	125	133
Tržní podíl tří největších dodavatelů podle spotřeby [%]	57,13	52,55	53,69	52,15	52,18
Počet dodavatelů s podílem zákazníků větším než 5 % [-]	4	4	5	4	4
Herfindahl-Hirschmanův Index [-]	1 601	1 341	1 377	1 259	1 297

Zdroj: ERÚ

Stejně jako v případě trhu s elektřinou, sledujeme rovněž v plynárenství ukazatele koncentrace trhu v bývalých monopolních oblastech. Byť i trh s plynem je v regionálním rozlišení více koncentrován než v celorepublikovém pohledu, hodnoty zůstávají výrazně pod hranicí silné koncentrace trhu. Lze proto konstatovat, že maloobchodní trh s plynem není silně koncentrován a jeho struktura výrazně nahrává účinné hospodářské soutěži.

Dalším důležitým indikátorem hospodářské soutěže na maloobchodním trhu jsou tržní podíly jednotlivých dodavatelů. ERÚ začal v souladu s dobrou praxí dohledu nad hospodářskou soutěží monitorovat účast dodavatelů ve skupinách. Majetkově spříznění dodavatelé jsou z tohoto pohledu považováni za jednoho soutěžitele. Největším dodavatelem plynu je z pohledu dodaného množství stále společnost innogy Energie, s.r.o., s 30 %, následovaná společností Pražská plynárenská, a.s., s 13 % a společností E.ON Energie, a.s., s 9 %. Podrobnější přehled o zastoupení obchodníků s plynem na dodávkách zákazníkům je zobrazen v následujícím grafu č. 3. Na trhu s elektřinou zůstává největším dodavatelem skupina ČEZ, která dodávala elektřinu do 41 % OPM v ČR. Následuje společnost E.ON Energie, a.s., s 18 % a skupina PRE, a. s., s 12 % (viz graf č. 4).

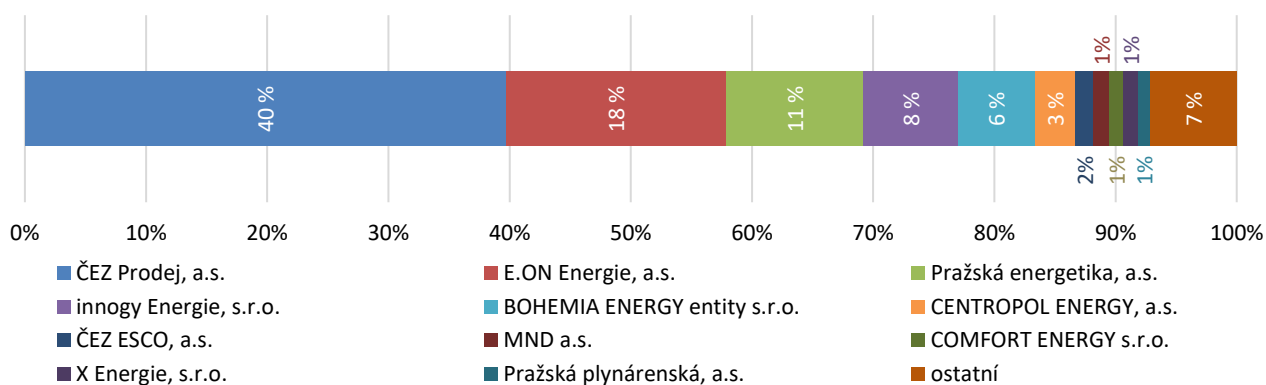
Graf č. 3 – Podíl dodavatelů plynu na spotřebě plynu v roce 2020

Zdroj: OTE, a.s.

Pozn.: Obchodníci se zastoupením menším než 1 % jsou zahrnuti do položky ostatní.

Graf č. 4 – Podíl obchodníků s elektřinou na odběrných místech ke konci roku 2019

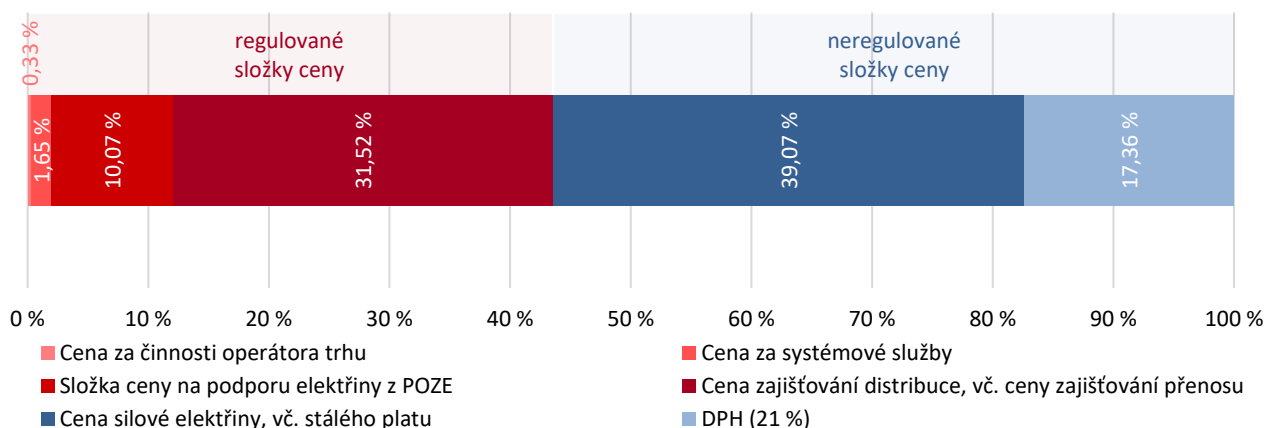
Zdroj: ERÚ

Pozn.: Obchodníci se zastoupením menším než 1 % jsou zahrnuti do položky ostatní.

Celkovou maloobchodní cenu dodávky elektřiny a plynu tvoří několik regulovaných složek a cena komodity. Cena komodity, která je do značné míry závislá na velkoobchodní ceně, je výsledkem konkurenčního boje mezi jednotlivými dodavateli. Naopak výši regulovaných složek nemůže dodavatel ovlivnit a závisí na místě (distribuční oblast) a velikosti odběru.

Podíl jednotlivých složek výsledné ceny dodávky elektřiny pro průměrnou domácnost pro rok 2020 znázorňuje graf č. 5 (podíly jsou uvedeny včetně DPH a daně z elektřiny).

Graf č. 5 – Podíl složek ceny za dodávku elektřiny pro domácnosti v roce 2020

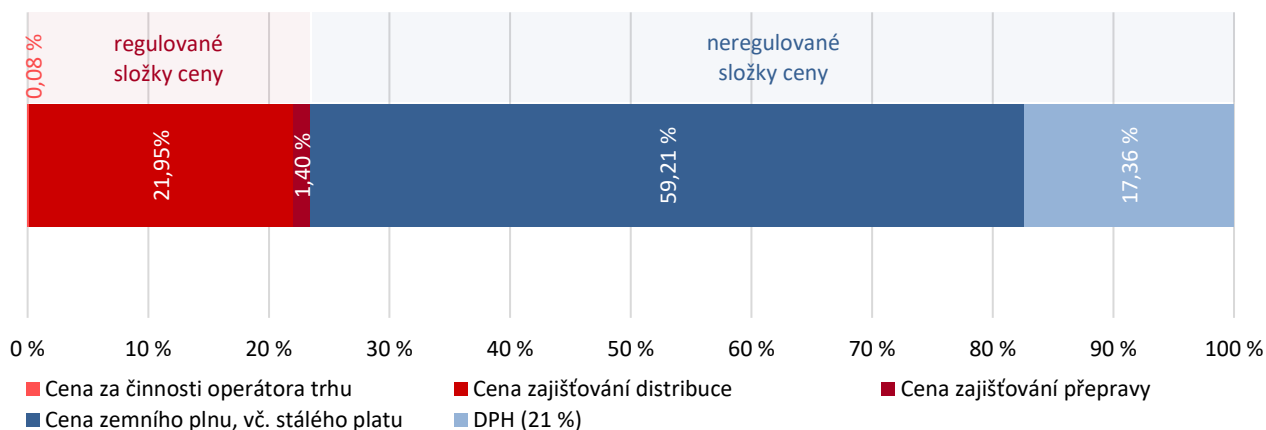
Zdroj: ERÚ

Pozn.: Cena za činnosti operátora trhu obsahuje zvláštní poplatek na činnost ERÚ podle § 17d energetického zákona.

Pro maloobtěh podnikatelů činila průměrná plánovaná regulovaná složka ceny související s dodávkou elektřiny pro rok 2020 přibližně 2 214 Kč/MWh. Pro maloobtěh domácností činila průměrná plánovaná regulovaná složka ceny související s dodávkou elektřiny pro rok 2020 přibližně 2 042 Kč/MWh.

Struktura průměrné ceny služeb dodávky plynu pro zákazníky v kategorii domácnost v roce 2020 je naznačena v grafu č. 6.

Graf č. 6 – Struktura průměrné ceny služeb dodávky plynu pro zákazníky v kategorii domácnost v roce 2020

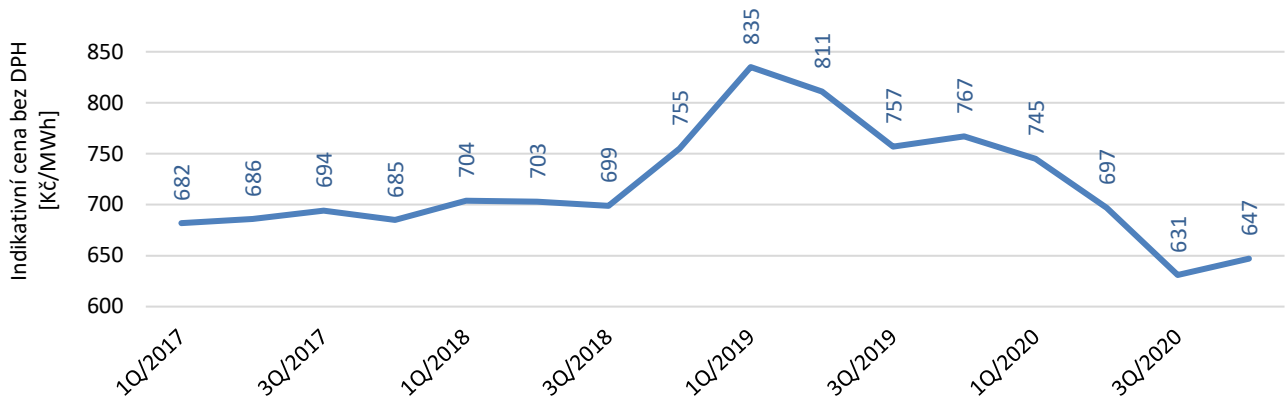

Zdroj: ERÚ

Pozn.: Cena za činnosti operátora trhu obsahuje zvláštní poplatek na činnost ERÚ podle § 17d energetického zákona.

S cílem zvýšit informovanost spotřebitelů zveřejňuje ERÚ čtvrtletně indikativní výši neregulované části ceny plynu pro maloobtěhatele a domácnosti (tj. ceny komodity), aby si každý mohl ověřit, zda jeho cena odpovídá aktuální situaci na trhu. V indikativních cenách jsou zohledněny velkoobchodní ceny plynu, marže obchodníků, která pokrývá náklady obchodníků související s dodávkou plynu a přiměřený zisk. Následující graf č. 7 ukazuje vývoj indikativní ceny v posledních čtyřech letech pro maloobtěhatele a domácnosti, kteří využívají plyn k vytápění.

Graf č. 7 – Vývoj indikativní ceny plynu pro charakter odběru „vytápění“

Zdroj: ERÚ

2 Aktivity ERÚ v oblasti vědy a výzkumu

ERÚ se podílí na podpoře výzkumu, vývoje a inovací v oblastech souvisejících s činnostmi ERÚ, a pomáhá tak harmonizaci vědecko-výzkumného prostředí a uplatnění výstupů aktivit VaVal (výzkum, vývoj, inovace) v praxi při výkonu regulace energetiky.

V rámci programů TA ČR je ERÚ aktivní v programu *BETA2 a THÉTA*. V roce 2020 probíhala v programu *BETA2* realizace dvou projektů, jejichž výsledky budou uplatněny v rámci činností ERÚ – projekt *Hodnocení efektivity investic v regulovaných sektorech energetiky v ČR* a projekt *Systém pro zpracování, analýzu a vyhodnocení statistických dat ERÚ*. Pro program *BETA2* v roce 2020 definoval ERÚ další dvě výzkumné potřeby – *Komplexní inovace tarifní struktury v elektroenergetice* a *Vývoj softwarového nástroje pro srovnání nabídek dodavatelů elektřiny a plynu – Cenová kalkulačka ERÚ*.

Z hlediska aktivit v programu *THÉTA* byly v průběhu roku 2020 zahájeny tři projekty, kterým ERÚ udělil roli aplikačního garanta v rámci 3. veřejné soutěže programu. Jedná se o projekty zaměřené na prioritní výzkumný cíl *Analýza ověření možnosti plošného nasazení technologie smart meteringu v ČR včetně dopadu na jednotlivé zákazníky a regulační nástroje*. Jedná se o projekty:

- *Přínosy nasazení chytrého měření pro společnost a regulátora (SM4RT)*
- *Požadavky na smart metering v ČR z pohledu uživatele*
- *Dopady kybernetické bezpečnosti na regulované oblasti smart meteringu*

V programu *THÉTA* byla ERÚ pro 4. veřejnou soutěž definována dvě témata prioritních výzkumných cílů – *1.2.1 Metodické nástroje pro možnosti hodnocení ekonomicky oprávněných nákladů v regulaci* a *1.3.1 Systémová analýza rozvoje komunitní energetiky (energetických společenství a společenství pro obnovitelné zdroje) se zahrnutím vývoje nových pravidel fungování trhu s energií*, které je vy-psáno společně s MPO. Realizace projektů zaměřených na uvedené prioritní výzkumné cíle pomůže ERÚ v modernizaci a zdokonalení výkonu cenové a technické regulace reflektující aktuální a budoucí trendy v energetice.

Spolupráce s TA ČR a MPO v oblasti VaVal rovněž vedla k přípravě série workshopů zaměřených na propojení výzkumných týmů a jejich projektů se státní správou. První workshop s názvem *Strategie energetiky ve veřejně financovaných VaV projektech* se uskutečnil on-line v prosinci 2020.

3 Evropský vnitřní trh s energií a mezinárodní spolupráce

Pro evropský vnitřní trh s energiemi byl rok 2020 významný tím, že začala platit nová nařízení přijatá v rámci *Zimního balíčku*. Z implementace *Zimního balíčku* vplynuly pro energetické regulátory nové povinnosti a úkoly, např. úpravy vyhlášek, monitorování trhu, posuzování rizik, řešení nekalých praktik, spravedlivé nastavení síťových poplatků, vydávání doporučení, zabezpečování práv zákazníků, udělování výjimek, organizace veřejných konzultací a další.

V rámci EU se mezinárodní aktivity ERÚ odehrávaly především na poli organizací *ACER* a *CEER*. ERÚ se aktivně zapojuje do pracovních skupin v oblasti elektroenergetiky, plynárenství, ochrany spotřebitele a *REMIT*. ERÚ také průběžně konzultoval své pozice s regulátory zemí Visegradské čtyřky a zapojil se do činnosti *ERRA*. Kvůli opatřením v souvislosti s pandemií COVID-19 se veškerá jednání od března 2020 konala videokonferenčně. Účast v pracovních skupinách ERÚ využil jak k představení zkušeností ČR, tak ke sledování nastupujících trendů a získávání zkušeností ze zahraničí.

V rámci pracovních skupin *ACER* týkajících se elektroenergetiky byla řešena především problematika spojená s implementací síťových kodexů a rámcových pokynů a nově i nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/943 ze dne 5. června 2019 o vnitřním trhu s elektřinou a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/941 ze dne 5. června 2019 o rizikové připravenosti v odvětví elektroenergetiky a o zrušení směrnice 2005/89/ES.

Stěžejním tématem v rámci plynárenského sektoru byla připravovaná revize nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 347/2013 ze dne 17. dubna 2013, kterým se stanoví hlavní směry pro transevropské energetické sítě (TEN-E) ve smyslu přípravy pozičního dokumentu. Nařízení bude revidováno v souladu s klimatickými cíli EU, resp. *Zelenou dohodou pro Evropu*. ERÚ dohlížel na výstupy, které souvisely s implementací požadavků nařízení Komise (EU) č. 312/2014 ze dne 26. března 2014, kterým se stanoví kodex sítě pro vyrovnávání plynu v přepravních sítích.

Ve skupinách *CEER* byly mimo jiné vypracovány podkladové materiály pro vytváření a novelizaci evropské energetické legislativy a její implementaci na národní úrovni. Současně byly řešeny otázky transparentnosti a konkurenceschopnosti trhu, přeshraničních propojení, ochrany spotřebitelů, bezpečnosti a kvality dodávek, udržitelného rozvoje a kybernetické bezpečnosti.

Vzhledem k pandemii COVID-19 byla sdružením *CEER* zřízena ad hoc skupina *COVID-19*, ke které se ERÚ připojil. Jejím úkolem je mj. zabývat se rolí a aktivitami regulátora v období pandemie, hledat odpovědi na regulační otázky, jak nastavit „nový normální stav“ v rámci regulačních modelů a jak se vypořádat s měnící se tržní situací.

Zaměstnanci ERÚ se formou videokonferencí zúčastnili rovněž Florentského, Madridského a Dublinského fóra, specializovaných workshopů a také on-line školení v rámci vzdělávacích aktivit sdružení *CEER*.

V rámci vykazovací a oznamovací povinnosti, vyplývající pro ČR jako členskou zemi EU ze směrnic č. 2019/944, resp. č. 2009/73/ES, byla Evropské komisi, *ACER* a *CEER* v červnu roku 2020 předána česká verze *Národní zprávy Energetického regulačního úřadu o elektroenergetice a plynárenství v České republice za rok 2019*. Zpráva mj. informuje o plnění monitorovacích povinností regulátorů stanovených v předpisech třetího energetického balíčku a *Zimního balíčku*.

4 Zásady cenové regulace – V. regulační období

Zásady cenové regulace stanovují v souladu s energetickým zákonem a zákonem o POZE postupy regulace ceny za související službu v elektroenergetice a plynárenství, postupy regulace cen za činnost organizace trhu, ceny za činnosti poskytování údajů z evidence o obchodních transakcích a ceny související s vydáváním záruk původu pro operátora trhu a postupy regulace ceny za činnost povinně vykupujícího.

Zahájení procesu tvorby zásad cenové regulace pro V. regulační období, tedy pro roky 2021 až 2025, bylo popsáno v příslušné kapitole Zprávy o činnosti a hospodaření ERÚ za rok 2019, kde byly např. blíže uvedeny informace týkající se veřejného konzultačního procesu. V roce 2020 bylo dokončeno vypořádání připomínek a dokument *Zásady cenové regulace pro regulační období 2021–2025 pro odvětví elektroenergetiky, plynárenství, pro činnosti operátora trhu v elektroenergetice a plynárenství a pro povinně vykupující pro V. regulační období* byl zveřejněn 9. června 2020.

Pro stanovení postupů cenové regulace si ERÚ stanovil tyto cíle a rozhodl o opatřeních, která je pomohou naplnit:

- Cena, kterou zákazníci platí, musí odpovídat kvalitě služeb, které dostávají. Regulované společnosti musí reagovat na změny v postavení zákazníků a jejich nové potřeby. Postupy cenové regulace musí motivovat k rozvoji sítí s ohledem na budoucí potřeby, předvídatelnost prostředí, efektivitu a hospodárnost provozu. Dále musí zajistit vysoký standard bezpečnosti a spolehlivosti dodávek energií, a to i na poli kybernetické bezpečnosti a ochrany osobních údajů.
- Regulace umožní společnostem dynamicky reagovat na transformaci energetiky proinvestičním přístupem. Regulované subjekty budou mít dostatečné prostředky na potřebné efektivní investice a zároveň nově nastavené postupy regulace sníží jejich finanční rizika. Budou tak moci reagovat na rozvoj obnovitelných a decentralizovaných zdrojů, zavádět chytrá řešení pro dálková měření a řízení soustav, zohlednit rozvoj elektromobility a rozvíjet digitalizaci. To vše umožní pružnou reakci i na neočekávané jevy.
- Finanční stabilita regulovaných subjektů, objektivní ocenění aktiv a spravedlivé ocenění míry rizik zajistí výrazně proinvestiční prostředí, ve kterém budou společnosti motivovány realizovat potřebné projekty.
- Předvídatelnost regulatorního prostředí, která je posílena plynulým přechodem mezi IV. a V. regulačním obdobím a zachováním většiny dosud platných postupů cenové regulace.

Byly zformovány čtyři pracovní skupiny k jednotlivým okruhům témat (náklady, majetek a zisk, technická specifika elektroenergetiky a technická specifika plynárenství), v rámci nichž se ERÚ setkával s tvůrci připomínek, zástupci regulovaných subjektů. Do koordinačního výboru byli nominováni zástupci vedení ERÚ a zástupci nejvyššího vedení jednotlivých regulovaných subjektů. Členy řídicího výboru byli všichni členové Rady ERÚ, která tak rozhodovala o konečné podobě zásad cenové regulace a vypořádání jednotlivých připomínek.

Projekt byl zahájen v prosinci 2019 a během tří měsíců velmi intenzivní práce se podařilo vypořádat většinu připomínek a definovat postupy regulace pro V. regulační období tak, aby byly plně v souladu s výše popsány cíli regulace. Na správnost zvoleného postupu poukazuje fakt, že na veřejném projednávání, které v souladu s § 17e odst. 10 energetického zákona ERÚ uspořádal 30. ledna 2020 a kterého se mohli zúčastnit všichni připomínající, nebyl vznesen žádný rozpor. ERÚ zveřejnil 28. února 2020 písemné vypořádání na svém webu.

Základní přístup k regulačnímu rámci pro činnosti přenos elektřiny, distribuce elektřiny, přeprava plynu a distribuce plynu zůstal zachován. I nadále je základní výpočetní vztah pro stanovení povolených výnosů určen jako součet hodnot povolených nákladů, povolených odpisů, zisku držitele licence a faktoru trhu.

Mezi hlavní rozdíly v principech regulace pro V. regulační období oproti postupům uplatňovaným pro IV. regulační období patří změna přístupu k výpočtu povolených nákladů. S vědomím vyšší míry nejistoty v nadcházejícím období je snížena celková rizikovost regulačního prostředí využitím klouzavého průměru skutečných nákladů posledních tří známých let s využitím mechanismu profit/loss sharingu se symetrickým koeficientem 0,5 pro stanovení povolených nákladů pro regulovaný rok.

Významným přínosem pro zákazníka, který se projeví poklesem zisku regulovaných společností a následně poklesem cen zajišťování distribuce elektřiny a plynu, je snížení hodnoty WACC v důsledku poklesu tržních parametrů vstupujících do výpočtu regulované míry výnosnosti. Díky svému vyváženému nastavení však zajistí stanovená hodnota WACC i další rozvoj soustav, který zákazníkům přinese nové možnosti moderní energetiky, např. aktivní zapojení na trhu s elektřinou. Hodnota WACC je stanovena jako konstantní na celé regulační období, jednotná pro provozovatele přenosové soustavy a provozovatele distribuční soustavy v elektroenergetice, resp. pro provozovatele přepravní soustavy a provozovatele distribuční soustavy v plynárenství. Pro sektor elektroenergetiky a pro sektor plynárenství jsou tedy stanoveny dvě samostatné hodnoty WACC specifické pro každé odvětví. Hodnota míry výnosnosti před zdaněním byla stanovena na 6,54 % (elektroenergetika) a 6,43 % (plynárenství).

Další změnou proti pravidlům IV. regulačního období je, že k roku 2025 bude postupně vyrovnávána hodnota regulační báze aktiv (RAB) a účetní zůstatková hodnota aktiv (ZHA), a to takovým způsobem, aby meziroční dopady do povolených výnosů a regulovaných cen konečných zákazníků nebyly skokové. Tímto bude posílena finanční stabilita regulovaných subjektů a zvýšena transparentnost regulačního rámce pro investory.

Základní princip stanovení cen za přenos elektřiny zůstal zachován obdobný jako ve IV. regulačním období. V ceně za rezervovanou kapacitu přenosové soustavy byl nově zaveden korekční faktor za přenos elektřiny, který nově zahrnuje do upravených povolených výnosů skutečné výnosy provozovatele přenosové soustavy vycházející z cen stanovených cenovým rozhodnutím ERÚ. Dále byl upraven přístup k vypořádání salda nákladů a výnosů souvisejících s přetížením takovým způsobem, aby byl v souladu s nařízením (EU) 2019/943. Pro výpočet ceny za použití sítí byla upravena metodika stanovení ceny silové elektřiny pro krytí ztrát a počínaje V. regulačním obdobím byla tato metodika zahrnuta do zásad cenové regulace. Metodika vzešla z dlouhodobě používaných principů v předcházejících regulačních obdobích, kdy pro V. regulační období došlo k dílčím úpravám, které zpřesnily používané principy.

I v případě ceny za systémové služby byl zachován základní princip používaný ve IV. regulačním období. Postup stanovení plánovaných nákladů na nákup podpůrných služeb výkonové rovnováhy, které tvoří hlavní složku upravených povolených výnosů, byl však aktualizován a nově vychází z plánované ceny na nákup podpůrných služeb stanovené na základě průměru skutečných cen z posledních tří let.

I v případě postupu stanovení cen za činnost distribuce zůstaly základní principy obdobné jako ve IV. regulačním období. Pro stanovení ceny za rezervovanou kapacitu distribuční soustavy byl změněn přístup ke korekčním faktorům, kterými jsou všechny plánované hodnoty vstupující do upravených povolených výnosů následně upravovány na skutečné. Nově bude korekční faktor za distribuci elektřiny vyhodnocován ve dvou po sobě jdoucích letech, čímž dojde ke zpřesnění odebraného množství elektřiny na hladině nízkého napětí a tím i ke zpřesnění množství ztrát v distribučních soustavách a nákladů na krytí ztrát v distribučních soustavách.

Pro výpočet ceny za použití sítí byla upravena metodika stanovení ceny silové elektřiny pro krytí ztrát a počínaje V. regulačním obdobím byla tato metodika zahrnuta do zásad cenové regulace. Vzhledem k odlišnému postupu nákupu elektřiny na krytí ztrát v případě provozovatelů distribučních soustav a provozovatele přenosové soustavy byly přijaty metodiky samostatné pro činnost distribuce elektřiny a činnost přenosu elektřiny. Dále došlo k úpravě parametrů motivační regulace kvality

a byl podrobně zpracován management jalové energie, který je společný pro provozovatele přenosové soustavy i pro provozovatele distribučních soustav.

Regulace cen provozovatelů lokálních distribučních soustav zůstává bez změn.

Zvláštní část týkající se činnosti distribuce plynu také plynule navazuje na regulaci pro IV. regulační období. V případě parametru náklady na nákup plynu pro krytí povoleného množství ztrát a vlastní technologické spotřeby byl aktualizován výpočet, který vychází z aritmetického průměru skutečných hodnot za roky 2014–2018, jehož maximální hodnota může být 2 % průměrného množství plynu vstupujícího do dané distribuční soustavy. V parametru plánovaná hodnota regulovaných nákladů na úhradu nájemného za užívání plynárenských zařízení proběhla aktualizace parametrů vstupujících do výpočtu této hodnoty.

Naopak významné změny jsou v případě činnosti přepravy plynu. Jednou z nejdůležitějších změn je nastavení hodnoty alokačního mechanismu, který stanovuje, jak velká část tranzitní soustavy slouží pro vnitrostátní účely. Ve IV. regulačním období byl pro celé období stanoven jednotný alokační klíč ve výši 19,2 %. Pro V. regulační období se tento princip ukázal jako nevyhovující především z důvodu plánovaných významných investic během V. regulačního období. Proto bylo rozhodnuto, že všechny dílčí části infrastruktury budou mít svůj individuální alokační klíč a výsledná alokace bude vypočtena každý rok, a to jak v plánované hodnotě, tak následně i ve skutečné hodnotě. Další poměrně významná změna se týká stanovení variabilní složky ceny za přepravu plynu. Základními principy stanovení této ceny je princip nákladové neutrality pro provozovatele přepravní soustavy a zavedení mechanismu roční korekce aplikované na všechny výstupní body soustavy a mimořádné korekce aplikované na výstupní hraniční body.

Regulace činností operátora trhu je jako v předchozím regulačním období rozdělena na odvětví elektroenergetiky a plynárenství. V oblasti elektroenergetiky jsou samostatně regulovány činnosti související se zúčtováním odchylek, činnost organizace trhu, činnost související s výplatou a administrací podpory obnovitelných zdrojů elektřiny a činnosti související s administrací záruk původu. V případě plynárenství, především s ohledem na nízké objemy zobchodovaného množství plynu, nedochází ani v V. regulačním období k oddělení regulace činností spojených se zúčtováním odchylek a s organizací trhu. Operátor trhu dále vykonává činnost poskytování údajů z evidence o obchodních transakcích pro sektory elektroenergetiky i plynárenství.

Hodnota povolených nákladů pro oblast elektroenergetiky a pro oblast plynárenství se pro každý regulovaný rok stanoví na základě stejného principu, jaký je použit pro provozovatele soustav v elektroenergetice a plynárenství. Postup stanovení povolených odpisů zůstal zachován stejný jako pro IV. regulační období. Hodnota povoleného zisku operátora trhu byla pro celé IV. regulační období stanovena jako fixní. Pro V. regulační období je hodnota povoleného zisku za oblast elektroenergetiky a plynárenství stanovena jako součin základního kapitálu společnosti, hodnoty WACC a koeficientu pro elektroenergetiku nebo plynárenství. Pokud držitel licence na činnosti operátora trhu vyplatí dividendy přesahující 10 % hospodářského výsledku po zdanění, nebude pro výpočet zisku stanovena hodnota WACC, ale bezriziková míra výnosnosti navýšená o daň z příjmů.

Regulace ceny za činnost povinně vykupujícího je velmi podobná metodice pro IV. regulační období. Upravena je však část týkající se ceny za odchylku povinně vykupujícího obchodníka, kde byla pro povinně vykupující obchodníky nastavena motivace nadále snižovat průměrnou cenu odchylky, například lepší predikcí výroby elektřiny. Cena za činnost povinně vykupujícího bude nově pro V. regulační období obsahovat také položku faktoru trhu z důvodu vzniku možných mimořádných nákladů povinně vykupujícího. Faktor trhu bude podléhat schválení ze strany ERÚ a není nárokový.

5 Elektroenergetika

V dubnu 2020 reagoval ERÚ na vyhlášení nouzového stavu v souvislosti s pandemií COVID-19 vydáním dvou cenových rozhodnutí pro elektroenergetiku, konkrétně cenového rozhodnutí ERÚ č. 2 a 3/2020 ze dne 23. dubna 2020, kterými se měnila platná cenová rozhodnutí pro rok 2020, a to pro období od dubna do června 2020, kdy došlo k největšímu útlumu ekonomiky. Změna cenových rozhodnutí umožnila zákazníkům pružněji reagovat na vzniklou situaci a například snížit sjednané hodnoty roční rezervované kapacity na hladinách VVN a VN či měsíčně měnit distribuční sazbu na hladině NN, tedy realizovat operace, které lze za běžných podmínek standardně provádět až po uplynutí doby 12 měsíců od jejich poslední změny. Změna cenových rozhodnutí dále umožnila nesjednávat měsíční rezervovanou kapacitu a účtování měsíční ceny za měsíční rezervovanou kapacitu za kladnou hodnotu rozdílu mezi maximálním naměřeným čtvrt hodinovým elektrickým výkonem odebraným v daném měsíci a sjednanou hodnotou roční rezervované kapacity.

ERÚ dne 9. června 2020 dále zveřejnil v souladu s § 19a odst. 9 energetického zákona zásady cenové regulace, které jsou blíže popsány v kapitole 3. V návaznosti na to pak byla v druhé polovině roku vydána tři cenová rozhodnutí pro rok 2021, s cenami stanovenými již podle aktualizovaných zásad cenové regulace pro nové V. regulační období. Konkrétně se jednalo o cenové rozhodnutí ERÚ č. 5/2020 ze dne 29. září 2020, kterým se stanovují cena za činnost povinně vykupujícího a ceny spojené se zárukami původu, cenové rozhodnutí ERÚ č. 9/2020 ze dne 27. listopadu 2020, kterým se stanovují ceny za související službu v elektroenergetice a ostatní regulované ceny a cenové rozhodnutí ERÚ č. 10/2020 ze dne 27. listopadu 2020, kterým se stanovují ceny za související službu v elektroenergetice odběratelům ze sítí nízkého napětí.

Dne 23. června 2020 vydal ERÚ novelu vyhlášky o Pravidlech trhu s elektřinou č. 302/2020 Sb. a současně započal práce na přípravě novely. Řada provedených změn souvisela s plněním povinností z národní i mezinárodní právní úpravy, v jejímž důsledku bylo nutné upravit i postupy stanovené touto vyhláškou.

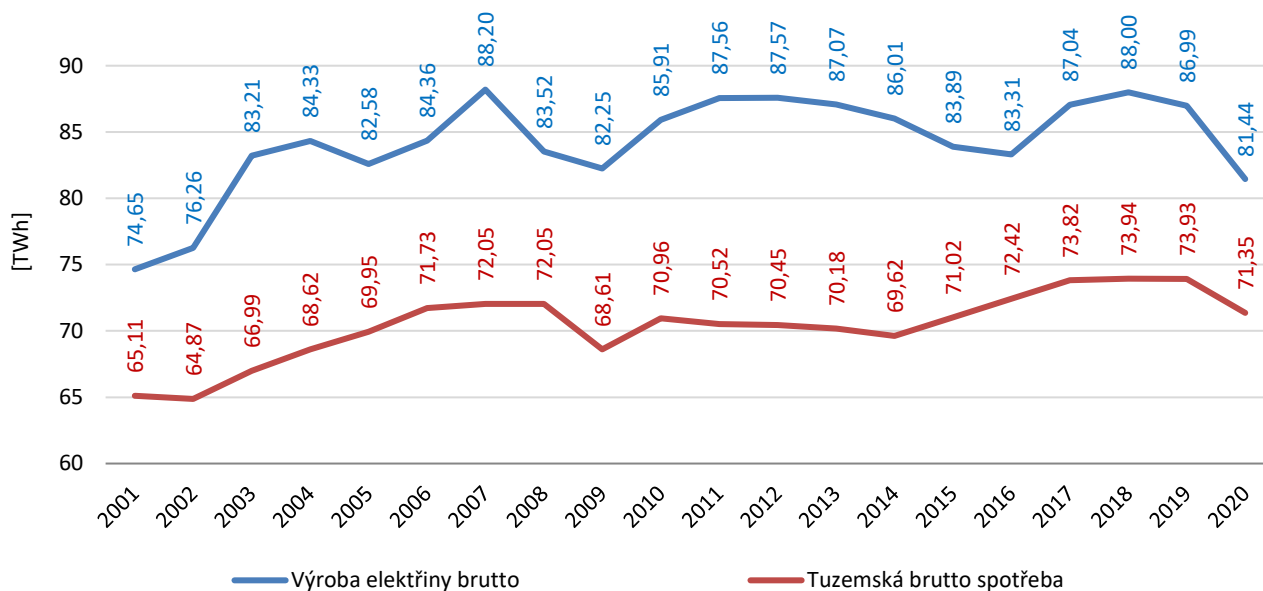
Z pohledu mezinárodní integrace trhu s elektřinou je třeba uvést, že i v této oblasti pandemie COVID-19 dopadla na celkový průběh pracovních činností v rámci probíhajících projektů. Národní regulátoři dokázali plynule navázat na probíhající pracovní činnosti a podařilo se přijmout řadu metodik s významným dopadem na český trh: metodika měnící podmínky ocenění odchylek, metodika o koordinovaném používání přeshraničního redispečinku a protiobchodů a na ni navazující metodika o sdílení nákladů vzniklých koordinací redispečinků a protiobchodů. V roce 2020 dále pokračovala příprava projektů MRC a 4MMC na společném propojení denních trhů s elektřinou. Pandemie COVID-19 zapříčinila posun oficiálního spuštění do prvního pololetí roku 2021.

V roce 2020 byla schválena úprava pravidel provozování přenosové soustavy i pravidel provozování distribuční soustavy. Úpravy obou dokumentů byly spjaty nejen s implementací síťových kodexů a rámcových pokynů vyplývajících z evropské legislativy (tzv. třetí energetický balíček nebo Zimní balíček), ale dochází i k úpravám v reakci na vývoj na trhu s elektřinou (například úpravy podmínek pro poskytování podpůrných služeb). Při schvalování pravidel provozování bylo hlavním cílem zajistit, aby byla základem pro transparentní a předvídatelné provozování licencované činnosti a nevedla k nerovnováze mezi jednotlivými účastníky trhu s elektřinou. Dalším požadavkem bylo, aby pravidla provozování odrážela nové poznatky z výkonu činnosti provozovatele přenosové soustavy a provozovatele distribuční soustavy.

ERÚ zpracoval čtvrtletní zprávy a souhrnnou zprávu o provozu elektrizační soustavy za předchozí rok 2019. Pandemie COVID-19 se promítla také do statistických údajů. V roce 2020 celková výroba elektřiny brutto dosáhla hodnoty 81,4 TWh, což představuje meziroční pokles o 5,5 TWh (-6,4 %) oproti roku 2019. Nižší výroba elektřiny byla naposledy naměřena v roce 2002. Rovněž tuzemská brutto spotřeba elektřiny klesla, a to na hodnotu 71,4 TWh (-3,5 %), což je nejnižší hodnota

za posledních pět let. K poklesu spotřeby elektřiny došlo téměř u všech kategorií odběru, a to kromě domácností, kde naopak spotřeba elektřiny stoupla o 716 GWh (+4,7 %). Vývoj výroby a spotřeby elektřiny je uveden v grafu č. 8.

Graf č. 8 – Vývoj výroby a spotřeby elektřiny v letech 2001–2020

Zdroj: ERÚ

5.1 Infrastruktura a cenová regulace

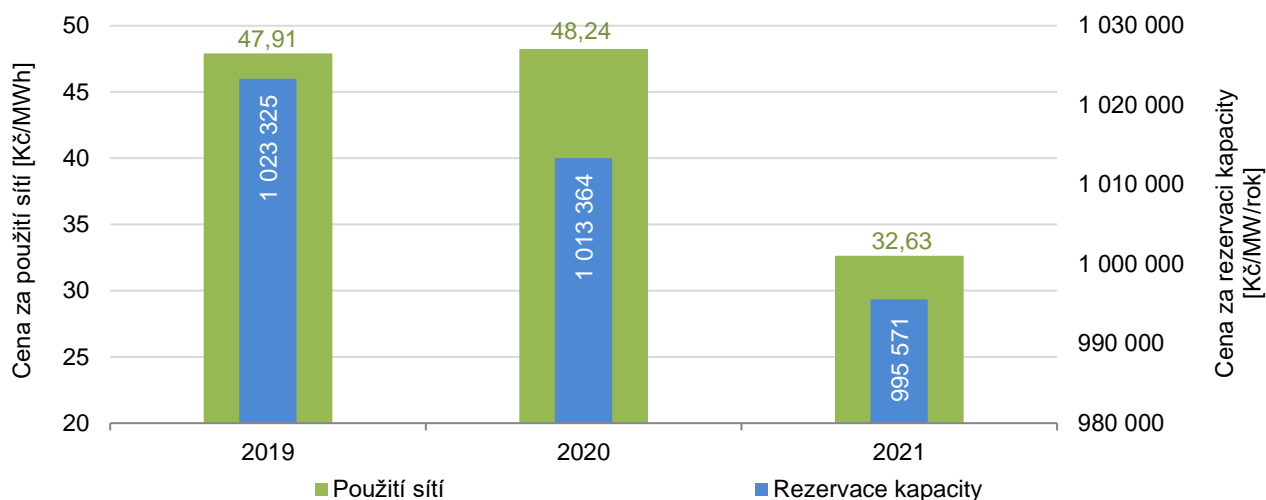
5.1.1 Cenová regulace

Finanční prostředky pro krytí nákladů souvisejících s chodem soustavy na všech úrovních elektrizační soustavy jsou získávány formou regulovaných cen účtovaných zákazníkům. ERÚ v roce 2020 stanovil ceny za související službu v elektroenergetice pro rok 2021. Jednotlivé regulované ceny slouží k úhradě různých typů nákladů a ERÚ usiluje, plně v souladu s platnou metodikou a nejlepší regulační praxí, o co nejvyšší možnou adresnost mezi původem nákladů a cenou hrazenou zákazníky.

Cena zajišťování přenosu elektřiny se skládá z ceny za rezervovanou kapacitu přenosové soustavy a z ceny za použití sítí přenosové soustavy. Cena za rezervovanou kapacitu přenosové soustavy je dána upravenými povolenými výnosy za činnost přenosu elektřiny vydělenými hodnotou rezervované kapacity přenosové soustavy. Cena za použití sítí přenosové soustavy je odvislá od nákladů na silovou elektřinu pro krytí ztrát v přenosové soustavě vydělených plánovaným celkovým přeneseným množstvím elektřiny. Obě položky jsou upravené o korekční faktor, který odráží přebytek nebo deficit příjmů minulých let.

Cena za rezervaci kapacity přenosové soustavy pro rok 2020 meziročně poklesla o 0,97 %, kdy byl dopad investic provozovatele přenosové soustavy, který způsobil nárůst upravených povolených výnosů za činnost přenosu elektřiny, eliminován nárůstem hodnoty rezervované kapacity. Cena za použití sítí přenosové soustavy v roce 2020 meziročně vzrostla o 0,69 %. Pro rok 2021, který byl prvním rokem, kdy byly stanoveny ceny podle nových zásad cenové regulace, cena za rezervaci kapacity přenosové soustavy pro rok 2021 poklesla o 1,8 % a cena za použití sítí přenosové soustavy pro rok 2021 poklesla o 32,4 %. Vývoj cen zajišťování přenosu elektřiny v letech 2019 až 2021 je uveden v grafu č. 9.

Graf č. 9 – Vývoj ceny za rezervovanou kapacitu a použití sítí přenosové soustavy

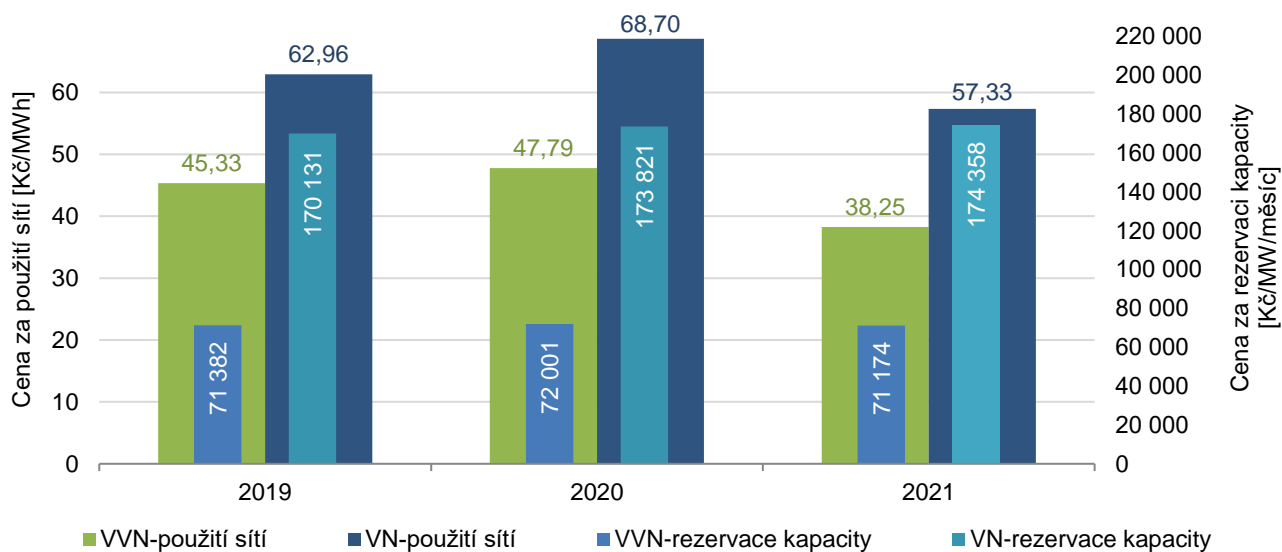
Zdroj: ERÚ

Cena za systémové služby je určena upravenými povolenými výnosy provozovatele přenosové soustavy pro činnost poskytování systémových služeb, které jsou vyděleny předpokládaným množstvím elektřiny odebraným zákazníky připojenými do elektrizační soustavy. Cena za systémové služby pro rok 2020 meziročně vzrostla o 1,22 %. Pro rok 2021 vzrostla cena za systémové služby o téměř 21 %. Nárůst je způsoben zvýšením plateb poskytovatelům podpůrných služeb, které se odrazí do výše upravených povolených výnosů.

Cena zajišťování distribuce elektřiny na hladinách VVN a VN se skládá z ceny za rezervovanou kapacitu distribuční soustavy a z ceny za použití sítí distribuční soustavy. Ceny za rezervovanou kapacitu na jednotlivých napěťových hladinách jsou především ovlivněny sjednanými technickými hodnotami rezervované kapacity, velikostí investic na příslušné napěťové hladině a cenou za rezervaci kapacity na úrovni nadřazené přenosové soustavy. Cena za rezervovanou kapacitu distribuční soustavy pro rok 2020 meziročně vzrostla na hladině VVN o 0,9 % a na hladině VN o 2,2 %, a to zejména z důvodu investic do distribučních soustav. Pro rok 2021 pak cena za rezervovanou kapacitu na hladině VVN poklesla o 1,1 % a na hladině VN vzrostla o 0,3 %.

Cena za použití sítí distribuční soustavy pro rok 2020 meziročně vzrostla na hladině VVN o 5,4 % a na hladině VN o 9,1 %, kdy významný vliv měl opět nárůst ceny silové elektřiny na burze, podobně jako u ceny za použití sítí přenosové soustavy. V roce 2021 cena za použití distribuční sítě meziročně poklesla na hladině VVN o 20 % a na hladině VN o 16,6 %. Podobně jako v případě přenosové soustavy je pokles způsoben poklesem ceny silové elektřiny na krytí ztrát a současně poklesem ceny za použití sítí přenosové soustavy. Pozitivní vliv na pokles ceny za použití sítí pro rok 2021 mělo také významné snížení povoleného množství ztrát v distribučních soustavách. Vývoj obou uvedených složek ceny zajišťování distribuce elektřiny v letech 2019–2021 je uveden v grafu č. 10.

Graf č. 10 – Vývoj ceny za rezervovanou kapacitu a použití sítí distribučních soustav VN a VVN

Zdroj: ERÚ

Na hladině NN (zákaznické kategorie domácnosti a malooběru podnikatelů) jsou regulované ceny stanoveny složitějším způsobem pro větší množství distribučních sazeb. Cena zajišťování distribuce elektřiny na hladině NN se skládá z ceny za příkon podle jmenovité proudové hodnoty hlavního jističe před elektroměrem a z ceny za distribuované množství elektřiny. Meziroční změny u jednotlivých cen zajišťování distribuce elektřiny pro rok 2020 na hladině NN se liší podle sjednané distribuční sazby a pro účely meziročního srovnání je tedy nutné používat průměrné hodnoty. V průměru vzrostla cena zajišťování distribuce elektřiny na hladině NN meziročně o 2,6 %, což mělo po zahrnutí ostatních regulovaných cen vliv na nárůst průměrné regulované složky ceny související s dodávkou elektřiny na hladině NN meziročně o 1,5 %. Pro rok 2021 poklesla cena distribuce o 3,6 %, což vedlo k meziročnímu poklesu regulovaných cen o 1,7 %. Výraznější vliv na pokles ceny měla opět změna zásad cenové regulace.

Cena za činnosti operátora trhu v elektroenergetice pro rok 2020 meziročně klesla o 26,7 % na 5,08 Kč/OPM/měsíc. Pro rok 2021 tato cena klesla o dalších 23,1 % na 3,91 Kč/OPM/měsíc.

Složka ceny na podporu elektřiny z POZE pro rok 2020, stanovená na základě sjednaného rezervovaného příkonu, meziročně poklesla o 2,2 %; pro rok 2021 však meziročně vzrostla o 13,6 %. Mezi hlavní důvody poklesu této složky ceny pro rok 2020 patřily nárůst ceny silové elektřiny na burze a také navýšení dotace ze státního rozpočtu na 27 mld. Kč. Nárůst této ceny pro rok 2021 je způsoben poklesem ceny silové elektřiny na burze a také dotací ze státního rozpočtu pro rok 2021, která zůstala ve výši 27 mld. Kč, přestože některé typy nepalivových zdrojů mají legislativně zakotvenu tzv. indexaci výkupních cen. Maximální platba za složku ceny na podporu elektřiny zůstala zachována a je určena součinem částky 495 Kč/MWh.

5.1.2 Sítě a kodexy

Rozvoj decentralní výroby elektřiny vyvolává nové nároky zejména na distribuční síť. ERÚ proto věnuje zvýšenou pozornost přípravě na očekávané změny v energetice. Samovýroba elektřiny v malých řádově kilowattových zdrojích, rozvoj využívání akumulčních zařízení (baterií) v domácnostech, aktivní účast zákazníků na trhu (dodávka elektřiny z vlastní samovýroby do soustavy a nabízení podpůrných služeb) a další předpokládané změny vyžadují, aby byly sítě správně a dostatečně kapacitně dimenzované a optimálně řízené. K tomu by mělo přispět zavádění digitálních technologií v oblasti řízení sítí a digitálních dálkově ovládaných zařízení měřících spotřebu elektřiny u zákazníků na nejnižších napěťových hladinách, dále zavádění nových požadavků na formát a strukturu dat

vyměňovaných mezi účastníky trhu a stanovení nových požadavků na připojení a řízení výrobních zdrojů atd.

Na národní úrovni ERÚ jednal s provozovateli soustav v rámci procesu tvorby a schvalování změn *Pravidel provozování přenosové soustavy* nebo *Pravidel provozování distribuční soustavy*. Řada těchto změn byla vyvolána právě novými trendy na trhu s elektřinou. Dále probíhala jednání s účastníky trhu v souvislosti s úpravou vyhlášky č. 540/2005 Sb., o kvalitě dodávek elektřiny a souvisejících služeb v elektroenergetice, a vyhlášky č. 408/2015 Sb., o Pravidlech trhu s elektřinou.

Zásadní dopad na elektroenergetický trh mají síťové kodexy a rámcové pokyny přijaté na evropské úrovni jako nařízení Komise (EU) a metodologie pro jejich implementaci. Rovněž zásadní dopad na elektroenergetický trh mají nařízení a směrnice přijatá v rámci Zimního balíčku. Implementace probíhá souběžně na unijní, regionální a národní úrovni. Síťové kodexy a rámcové pokyny jsou děleny do tří skupin:

- připojení – nařízení (EU) 2016/631, nařízení (EU) 2016/1388 a nařízení (EU) 2016/1447,
- provoz – nařízení (EU) 2017/1485 a nařízení (EU) 2017/2196,
- obchod – nařízení (EU) 2015/1222, nařízení (EU) 2016/1719 a nařízení (EU) 2017/2195.

V případě připojovacích síťových kodexů byla implementace na národní úrovni téměř ukončena v roce 2019 a v roce 2020 byla v této oblasti zpracovávána pouze dotazníková šetření pro ACER, která byla zaměřena na způsob provedení implementace. Menší část činností v oblasti síťových kodexů a rámcových pokynů byla zaměřena na oblast provozu a obchodu. V oblasti obchodu byly na národní úrovni schváleny podmínky tzv. transitičního shippingu, které byly dojednány regulačními orgány. Jedná se o zcela zásadní metodiku, která ovlivňuje a bude formovat přeshraniční obchodování s elektřinou.

Národní implementace provozních nařízení v roce 2020 neprobíhala. Došlo pouze k úpravě již schválených metodik, které byly upraveny v souladu s praktickou aplikací. Implementace síťových kodexů a rámcových pokynů na regionální a unijní úrovni je podrobněji popsána v kapitole 3.

Činnost ERÚ v oblasti kvality dodávek elektřiny byla zaměřena zejména na sledování dosahované úrovně kvality dodávek elektřiny a dodržování standardů kvality předepsaných vyhláškou č. 540/2005 Sb., o kvalitě dodávek elektřiny a souvisejících služeb v elektroenergetice, ve znění pozdějších předpisů. Úroveň kvality dodávek v distribučních soustavách je měřena ukazateli nepřetržitosti dodávek elektřiny podle paragrafu § 21 výše uvedené vyhlášky. Vyhláškou jsou definovány základní ukazatele nepřetržitosti, a to průměrný počet přerušení distribuce elektřiny u zákazníků v hodnoceném období (SAIFI), průměrná souhrnná doba trvání přerušení distribuce elektřiny u zákazníků v hodnoceném období (SAIDI) a průměrná doba trvání jednoho přerušení distribuce elektřiny u zákazníků v hodnoceném období (CAIDI). Výsledky sledování ukazatelů nepřetržitosti za rok 2020 jsou uvedeny v tabulce č. 5.

Tabulka č. 5 – Ukazatele nepřetržitosti distribuce elektřiny v roce 2020

Ukazatel*	ČEZ Distribuce, a. s.	E.ON Distribuce, a.s.	PREdistribuce, a.s.	ČR
SAIFI [přerušení/rok]	2,87	1,92	0,39	2,30
SAIDI [min/rok]	311,60	272,42	32,92	264,30
CAIDI [min]	108,47	142,22	85,27	115,15

Zdroj: ERÚ

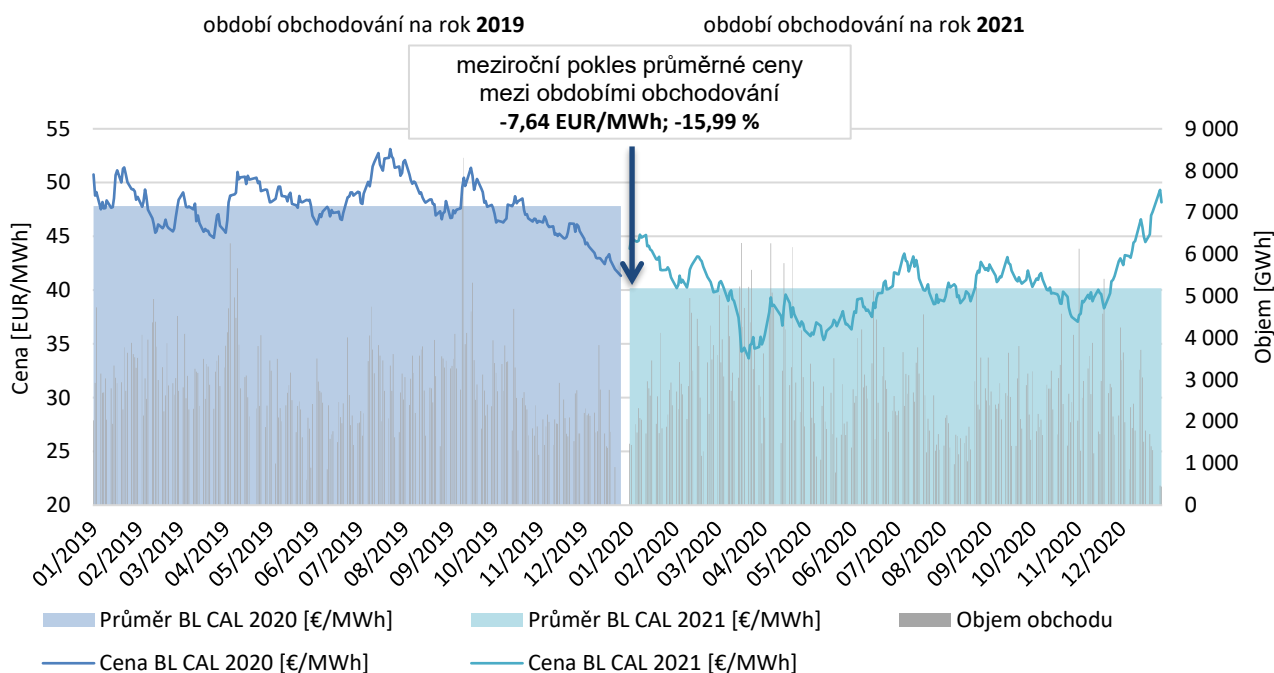
*Systémové ukazatele, které zahrnují veškeré kategorie přerušení podle přílohy č. 4 k vyhlášce č. 540/2005 Sb.

5.2 Velkoobchodní trh

Na velkoobchodní úrovni je elektřina v ČR obchodována prostřednictvím Evropské energetické burzy EEX (dříve energetická burza PXE), bilaterálních obchodů a krátkodobých trhů organizovaných operátorem trhu. V roce 2020 bylo přes EEX (jak přímo přes obchodní platformu, tak pouze clearované OTC transakce) pro český trh v dlouhodobém časovém horizontu zobchodováno celkem 27 TWh elektřiny (-15 % oproti předchozímu roku). Z tohoto objemu bylo 16,4 TWh s vypořádáním až v roce 2021.

Pro český trh je rozhodujícím velkoobchodním trhem Německo, a to z důvodu násobně vyšší likvidity na tamějším dlouhodobém trhu. Vzhledem k vzájemnému propojení elektrizačních soustav je průběh velkoobchodní ceny v české a německo-lucemburské zóně rovněž korelovan. Graf č. 11 zobrazuje ceny elektřiny ročních produktů na burze EEX v EUR/MWh s dodávkou v německo-lucemburské obchodní zóně, včetně objemů obchodů v letech 2019 a 2020 s nákupem elektřiny na roky 2020 a 2021. Cena základního pásma ročního produktu v roce 2020 byla silně ovlivněna celosvětovou pandemií COVID-19, kdy cena reagovala na tržní nejistoty. V průběhu roku 2020 se však cena postupně vrátila na předpandemickou úroveň. Jak je vysvětleno v kapitole 5.1, klesající cena silové elektřiny se projevila i ve snížení regulované ceny za použití sítí přenosové soustavy a distribučních soustav.

Graf č. 11 – Ceny elektřiny na burze EEX v EUR/MWh v letech 2019 a 2020

Zdroj: EEX

Krátkodobé obchodování probíhá prostřednictvím organizovaných trhů operátora trhu (denní, vnitrodenní a blokový trh), nebo prostřednictvím burzovně neregistrovaných bilaterálních obchodů. Na denním trhu bylo v roce 2020 zobchodováno 22 409 GWh, a dále prostřednictvím dvoustranných smluv evidovaných v systému operátora trhu mezi účastníky trhu celkem 76 334 GWh. Na blokovém trhu bylo zobchodováno 5 GWh a na vnitrodenním trhu celkem 4 439 GWh elektřiny. Zde pokračoval trend významného nárůstu z důvodu propojení organizovaného vnitrodenního trhu s elektřinou v ČR s ostatními zeměmi EU (SIDC, dříve také známé pod zkratkou XBID) v roce 2019. Další ukazatele jsou shrnuty v tabulce č. 6.

Tabulka č. 6 – Ukazatele velkoobchodního trhu s elektřinou

Ukazatele	2016	2017	2018	2019	2020
Výroba elektřiny [GWh]	83 305	87 041	88 002	86 991	81 443
Účastníci krátkodobých trhů s elektřinou a plynem [-]	105	106	113	121	120
Celková spotřeba [GWh]	72 420	73 819	73 942	73 932	71 354
Importované množství [GWh]	8 608	10 388	10 431	10 955	13 126
Exportované množství [GWh]	19 447	23 576	24 310	23 622	22 856
Počet obchodníků aktivních na velkoobchodním trhu [-]	328	357	378	397	418
Objem zobchodovaný na krátkodobých trzích s elektřinou [GWh]	20 377	22 329	23 459	24 909	26 853
Objem zobchodovaný na PXE futures [GWh]	19 856	17 358	26 410	31 511	27 063
Celkový zobchodovaný objem [GWh]	40 233	39 687	49 869	56 420	53 916
Průměrná marginální cena na denním trhu [EUR/MWh]	31,15	36,46	46,02	40,21	33,62

Zdroj: OTE, a.s., PXE, a.s., ERÚ

6 Plynárenství

V průběhu dubna 2020 bylo v souvislosti s pandemií COVID-19 vydáno mimořádné cenové rozhodnutí ERÚ č. 1/2020 ze dne 23. dubna 2020, kterým se mění cenové rozhodnutí ERÚ č. 4/2019 ze dne 26. listopadu 2019, o regulovaných cenách souvisejících s dodávkou plynu. Tímto cenovým rozhodnutím byly upraveny podmínky stanovení některých cen a plateb v oblasti fixních nákladů v období od dubna do června 2020. Tato opatření cílila na zákazníky kategorie velkoodběratel, střední odběratel a maloodběratel z řad podnikatelů. Pokud jejich spotřeba v období duben až červen 2020 klesla oproti stejnému měsíci předcházejícího roku o 40 % nebo více, použila se pro výpočet platby za rezervovanou kapacitu její hodnota na dobu neurčitou pro daný plynárenský měsíc snížená o 20 %.

V souladu s § 19a odst. 9 energetického zákona byly dne 9. června 2020 zveřejněny zásady cenové regulace (více informací je uvedeno v kapitole 3).

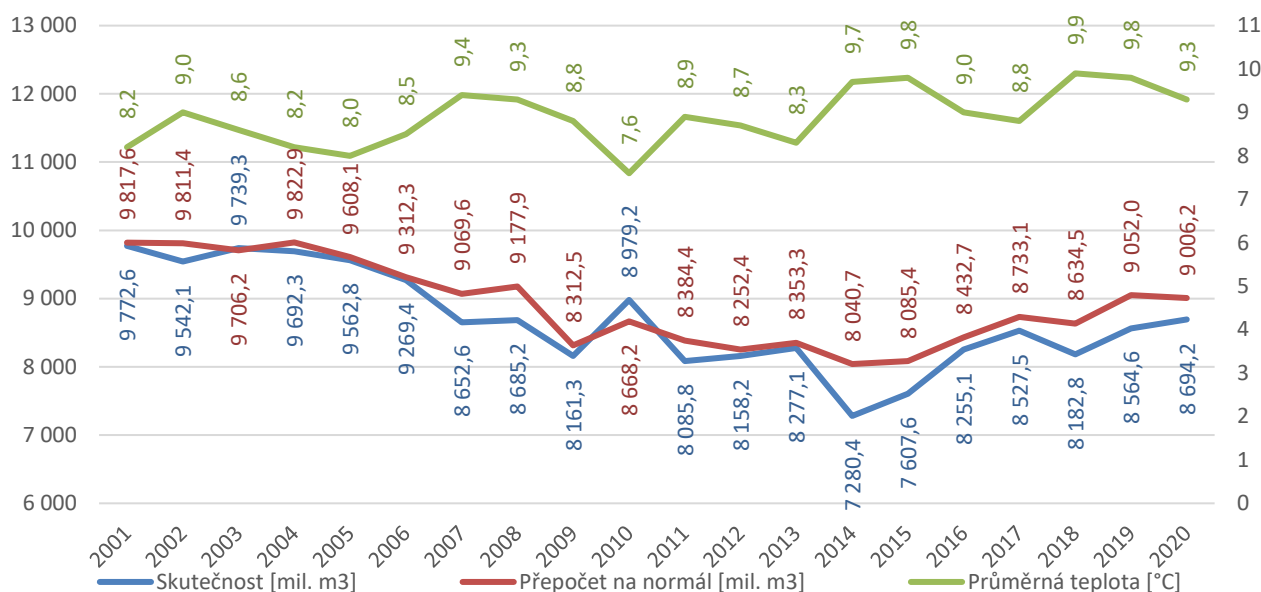
V průběhu roku 2020 byla vydána dvě cenová rozhodnutí pro rok 2021, v nichž jsou uvedeny regulované ceny, které jsou stanoveny na základě nových podmínek a postupů daných zásadami cenové regulace. V červnu bylo vydáno cenové rozhodnutí ERÚ č. 4/2020 ze dne 4. června 2020, o regulovaných cenách souvisejících s dodávkou plynu, které stanovilo ceny služby přepravy plynu pro hraniční body přepravní soustavy a podmínky jejich uplatnění, a na podzim se jednalo o cenové rozhodnutí ERÚ č. 8/2020 ze dne 27. listopadu 2020, o regulovaných cenách souvisejících s dodávkou plynu, kde jsou uvedeny ostatní regulované ceny.

V roce 2020 pokračovalo vypořádání vzájemných závazků plynoucích z podmínek Komise (EU) k dohodě o výměně aktivit OZE mezi koncerny RWE AG a E.ON SE z roku 2019, například ve formě prodeje části maloobchodních aktivit společnosti E.ON SE sdružených do energetické skupiny innogy. V polovině roku bylo oznámeno, že se novým vlastníkem skupiny innogy v ČR stala maďarská skupina MVM Group. V souvislosti se zmíněnou dohodou byla společnost innogy Gas Storage od 1. července 2020 začleněna do koncernu RWE AG a zároveň došlo ke změně názvu společnosti na RWE Gas Storage CZ, s.r.o.

Provozovatel distribuční soustavy GasNet, s.r.o., v ČR dne 12. října 2020 představil novou vizuální podobu své značky. Pod značkou GasNet, s.r.o., začala vystupovat také servisní společnost GridServices, s.r.o., která se v této souvislosti přejmenovala na GasNet Služby, s.r.o. Všechny tyto kroky souvisí se změnou ve vlastnické struktuře a s budováním samostatné distribuční skupiny GasNet, s.r.o. Ta je od října 2019 ze 100 % vlastněna sdružením investorů pod vedením *Macquarie Infrastructure and Real Assets* a není již součástí skupiny innogy v ČR.

ERÚ zpracoval čtvrtletí zprávy o provozu plynárenské soustavy a souhrnnou zprávu za rok 2019. Vyhodnocení spotřeby plynu v ČR je uvedeno v grafu č. 12. Celková roční spotřeba plynu v ČR dosáhla v roce 2020 hodnoty 8 694,2 mil. m³, tj. 92 894,4 GWh (průměrná hodnota spalného tepla dosahovala v ČR 10,68 kWh/m³). Proti roku 2019 došlo ke zvýšení skutečné spotřeby o 1,5 %. Průměrná roční teplota byla 9,3 °C s odchylkou +0,8 °C od dlouhodobého teplotního normálu a -0,5 °C od roku 2019. Podíl spotřeby v topném období představoval cca 69 % souhrnné roční spotřeby. Nejnižší měsíční spotřeba byla naměřena v srpnu (401,2 mil. m³, tj. 4 302,3 GWh) a naopak nejvyšší v lednu (1 216,7 mil. m³, tj. 12 975,9 GWh). Přepočtem na podmínky dlouhodobého teplotního normálu za pomoci teplotních gradientů dosáhla spotřeba plynu v roce 2020 hodnoty 9 006,2 mil. m³, tj. 96 225,4 GWh s meziročním poklesem 0,5 %.

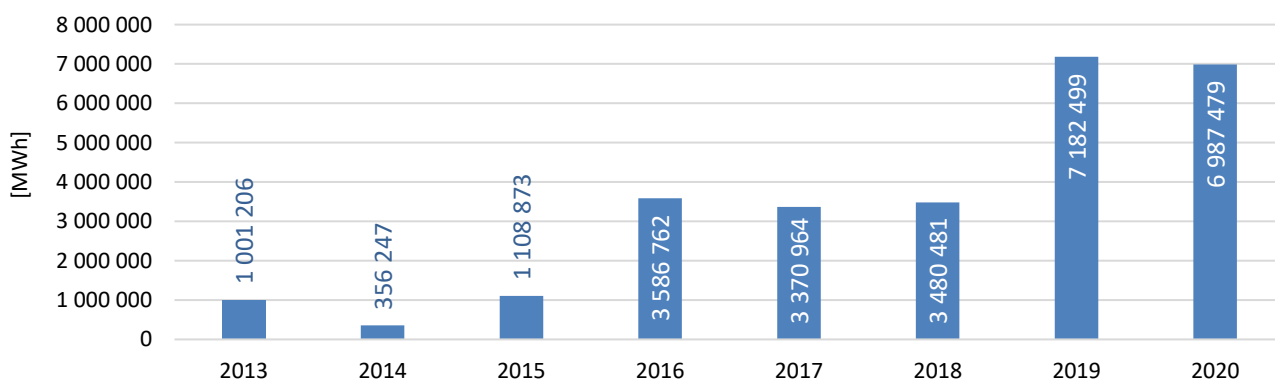
Graf č. 12 – Celkové vyhodnocení spotřeby plynu v ČR v letech 2001–2020 (s uvedením přepočtu na podmínky dlouhodobého teplotního normálu)

Zdroj: ERÚ

Z pohledu dlouhodobého srovnání bylo v roce 2020 dosaženo nejvyšší skutečné spotřeby plynu za posledních deset let. Této spotřeby bylo dosaženo také z důvodu vzrůstající spotřeby plynu na výrobu elektřiny v elektrárnách. Paroplynová elektrárna Počeradý, která je významným prvkem plynárenské soustavy, byla v roce 2020 provozována téměř nepřetržitě, s celkovou spotřebou 6 987 GWh. V červenci roku 2020 byla do plného provozu uvedena elektrárna Vřesová, jejíž spotřeba jen za polovinu roku dosáhla 2 356 GWh.

Graf č. 13 – Paroplynová elektrárna Počeradý – dodávka zemního plynu přes předávací měřicí místo Bečov 2013–2020

Zdroj: ERÚ

6.1 Infrastruktura a cenová regulace

6.1.1 Cenová regulace

Na základě zásad cenové regulace jsou provozovateli přepravní soustavy, provozovatelům distribučních soustav a operátorovi trhu stanoveny upravené povolené výnosy a z nich jsou vypočteny regulované ceny pro daný rok. V případě stanovení povolených výnosů pro provozovatele přepravní soustavy se uplatňuje kombinace principů revenue-cap a price-cap. Pro stanovení povolených výnosů

provozovatelů distribučních soustav a operátora trhu se využívá princip metodiky regulace revenue-cap.

Upravené povolené výnosy provozovatele přepravní soustavy pro rok 2020 meziročně vzrostly o 10,63 %. Tento nárůst byl způsoben především kladným korekčním faktorem, který zohledňuje rozdíl plánovaných povolených výnosů a skutečných tržeb za rok 2018. S ohledem na plánovaný vývoj spotřeby a rezervace přepravních kapacit v roce 2020 stoupla průměrná výše ceny služby přepravy plynu do domácího bodu oproti roku 2019 o 4,73 % na 18,08 Kč/MWh. Pro rok 2021, tedy první rok, kdy byly ceny stanoveny na základě nových zásad cenové regulace, klesly meziročně upravené povolené výnosy o 15,32 %; průměrná cena služby přepravy plynu do domácího bodu na rok 2021 klesla o 19,41 % oproti roku 2020 na 14,57 Kč/MWh. Tato cena je integrována do regulovaných cen služby distribuční soustavy a v závislosti na kategorii zákazníka (domácnost, maloobdobatel, střední odběratel nebo velkoodběratel) tvoří asi 1–2 % z celkové ceny za službu dodávky plynu.

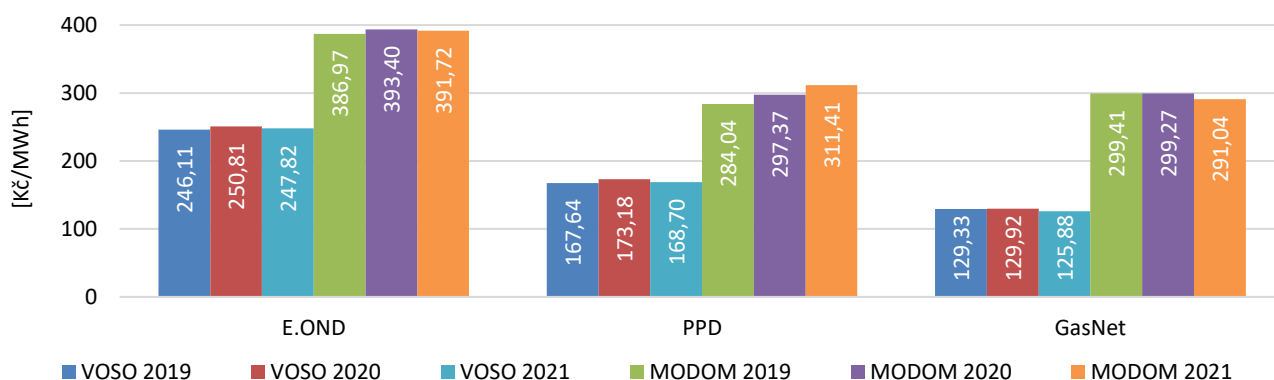
Cena za služby distribuční soustavy se stanovuje ve dvou formách. První formou je jednosložková cena, která je určena pro zákazníky se specifickým charakterem využití odběrného místa. Převážná část ročního odběru na takovém odběrném místě je spotřebována v několika dnech v průběhu roku.

Druhou a nejvyužívanější formou ceny za služby distribuční soustavy je dvousložková cena, která se skládá z variabilní a stálé složky ceny. U dvousložkové ceny je variabilní část ceny služby distribuční soustavy stanovena pevnou cenou za distribuovaný plyn v Kč/MWh. Stálou složku ceny pro zákazníky kategorie MODOM s ročním odběrem plynu do 63 MWh představuje stálý měsíční plat za přistavenou kapacitu. Jeho výše se odvíjí podle příslušného distribučního území a podle zařazení do odběrného pásma, které je určené přepočtenou roční spotřebou v OPM. Zákazníci kategorie MODOM s ročním odběrem plynu nad 63 MWh hradí stálou složku ceny prostřednictvím pevné ceny za denní rezervovanou distribuční kapacitu. U kategorie zákazníků VOSO je tato složka ceny stanovena na základě výpočtu logaritmického vzorce v závislosti na denní rezervované distribuční kapacitě na dobu neurčitou. Zákazník ji hradí nejčastěji měsíčně jako pevnou cenu za denní rezervovanou kapacitu.

Průměrná cena služby distribuční soustavy zahrnující službu přepravy plynu do domácího bodu související s distribucí plynu pro rok 2020 stoupla oproti roku 2019 v průměru o 0,4 %. Nárůst byl způsoben zejména vyšší cenou za přepravu plynu, která je do ceny za službu distribuční soustavy integrována. Průměrná cena služby distribuční soustavy zahrnující službu přepravy plynu do domácího bodu související s distribucí plynu v roce 2021 oproti předchozímu roku poklesla o 2,09 %. Meziroční porovnání změny průměrné ceny služby distribuční soustavy, včetně služby přepravy do domácího bodu pro jednotlivé kategorie zákazníků podle provozovatelů distribučních soustav, je znázorněno v následujícím grafu č. 14.

Další regulovanou složkou ceny je cena za zúčtování hrazená operátorovi trhu, která byla pro rok 2020 stanovena ve výši 1,07 Kč/MWh a pro rok 2021 ve výši 1,10 Kč/MWh.

Graf č. 14 – Porovnání průměrných regulovaných cen za distribuci plynu (distribuce, přeprava, operátor trhu*) v letech 2019–2021 podle provozovatelů distribučních soustav

Zdroj: ERÚ

*Součástí ceny za zúčtování operátora trhu je i poplatek podle § 17d energetického zákona.

6.1.2 Sítě a infrastruktura

ERÚ v roce 2020 rozhodoval o *Desetiletém plánu rozvoje přepravní soustavy v České republice na období 2021–2030*. Ten obsahoval několik změn oproti plánu na předchozí období pro roky 2020–2029, a to jak v technickohospodářských parametrech jednotlivých projektů, tak i ve výčtu samotných projektů. Konkrétně se jednalo o tyto změny:

- u vzájemně provázaných projektů DZ-3-002, TRA-N-136 a TRA-N-133 (Moravia, CPI, BACI) došlo k jejich pozastavení,
- u projektů DZ-3-003 a DZ-3-004 došlo k posunutí termínu uvedení do provozu na roky 2021 a 2025,
- u projektu DZ-3-005 (Moravia Capacity Extension, MCE) došlo k udělení FID,
- dále došlo k zařazení projektů TRA-N-134 a TRA-N-137 (Česko-rakouské propojení a Polsko-české propojení) s termíny uvedení do provozu 2026 a 2027/2028.

Plán předložený ERÚ k posouzení již zohledňoval připomínky vznesené v rámci veřejné konzultace organizované provozovatelem přepravní soustavy. ERÚ zkoumal jeho obsah z hlediska požadavků národní i evropské legislativy a dále z pohledu přínosu pro kontinuální rozvoj trhu s plynem v ČR, zajištění potřeb spotřebitelů plynu v ČR a také z pohledu celkových dopadů na konečné spotřebitele. Plán byl následně schválen 14. prosince 2020.

V souladu s článkem 26 nařízení Komise (EU) 2017/459 z 16. března 2017, kterým se zavádí kodex sítě pro mechanismy přidělování kapacity v plynárenských přepravních soustavách a kterým se zrušuje nařízení (EU) č. 984/2013 (NC CAM), poskytla společnost NET4GAS, s.r.o., společně se sousedními provozovateli přepravních soustav, uživatelům sítě možnost předložit nezávazné indikativní poptávky s cílem kvantifikovat potenciální poptávku po přírůstkové kapacitě. Provozovatelé přepravních soustav z výsledné hodnoty poptávky ze strany uživatelů sítě připravili společné zprávy o vyhodnocení poptávky (MDAR), která hodnotí případnou potřebu přírůstkové kapacity. Na základě této zprávy bylo rozhodnuto o zahájení přípravy projektů k zajištění přírůstkové kapacity podle článku 27 NC CAM.

V souladu s článkem 27 NC CAM uskutečnila společnost NET4GAS, s.r.o., společně s příslušnými sousedními provozovateli přepravních soustav od 14. ledna 2020 do 14. února 2020 veřejnou konzultaci pro projekty přírůstkové kapacity na rakouské a polské hranici. Společnost NET4GAS, s.r.o., obdržela jednu reakci k projektu přírůstkové kapacity na hranici mezi ČR a Rakouskem. Reakci zaslala společnost OMV Refining & Marketing GmbH se stanoviskem vyjadřujícím podporu zahájení přírůstkového procesu technickými řešeními na úrovni 750 tis. a 210 tis. Nm³/h (0 °C) za rok a se stanoviskem konstatujícím, že projekt plynovodu má mít komerční charakter a má být financován pouze na

základě přidělené kapacity a příslušných tarifů. Aukce přírůstkové kapacity je plánována na červenec 2021 jako součást roční aukce kapacit.

ERÚ v rámci svých kompetencí sleduje a vyhodnocuje plnění BSD v ČR. V měsíčních zprávách ERÚ kromě jiného sleduje naplnění jedné z jeho hlavních priorit, kterou je identifikace všech faktorů, které by mohly tvořit překážku v zajištění bezpečných a spolehlivých dodávek plynu konečným zákazníkům v ČR. Na základě platné legislativy zasílají pravidelně před zimní sezónou všichni obchodníci s plynem podklady a informace týkající se povinnosti zajistit BSD. ERÚ zjistil, že ze všech licencovaných subjektů zajišťovalo BSD k 31. prosinci 2020 celkem 157 obchodníků s plynem, a to pro svoji činnost nebo pro jiného obchodníka s plynem.

BSD byl zajišťován v roce 2020 na měsíce leden až březen a říjen až prosinec. Podle zaslaných výkazů byl BSD po celé topné období zajištěn, a to včetně minimálně 30 % uskladněného plynu v zásobnících plynu na území EU. Většina obchodníků s plynem využívala potvrzení o zajištění BSD jiným účastníkem trhu s plynem. V praxi to znamená, že jeden obchodník zajišťuje BSD včetně 30 % uskladněného plynu několika dalším obchodníkům. Na základě podrobné analýzy jednotlivých zásobníků plynu se využívání zásobníků pro skladování plynu navzdory různým indiciím nezměnilo a jsou využívány tradičním způsobem (letní vtlačení a zimní těžba). Vtláčení v létě je však ve srovnání s minulostí méně rovnoměrné a závisí na vývoji cen plynu na burzách. Celková naplněnost zásobníků plynu v ČR před zimní sezónou činila cca 3,3 mld. m³ plynu, což představuje v současnosti 39 % roční spotřeby plynu v ČR a 58 % spotřeby plynu v topné sezóně v ČR. Plyn v rámci BSD zajišťuje dostatečné dodávky plynu zákazníkům při mimořádně vzniklých situacích.

Bezpečnostní standard dodávky byl sjednán k 1. prosinci 2020 podle údajů obchodníků s plynem a výrobců plynu pro následující případy zajištění:

- pro případ mimořádných teplotních hodnot v průběhu sedmidenního období poptávkových špiček ve výši 400 637 MWh,
- pro případ výjimečně vysoké poptávky po plynu v délce nejméně 30 dnů ve výši 9 367 807 MWh,
- pro případ narušení jediné největší plynárenské infrastruktury v trvání nejméně 30 dnů ve výši 7 088 378 MWh.

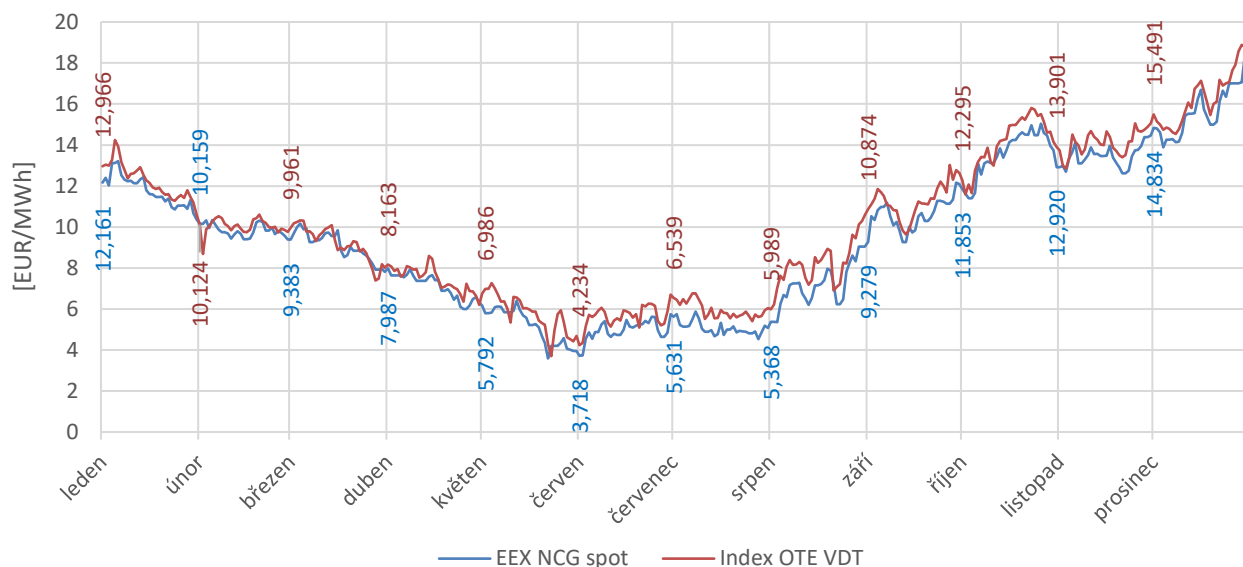
ERÚ požádal provozovatele zásobníků plynu o poskytnutí údajů denního množství uskladněného plynu v daném období po jednotlivých obchodnících s plynem. Na základě těchto údajů byla u všech společností provedena kontrola zaslaných výkazů o zajištění BSD s cílem ověřit skutečnou zajištěnost BSD ze strany jednotlivých obchodníků.

6.2 Velkoobchodní trh

Na vnitrodenním trhu s plynem organizovaném operátorem trhu bylo zobchodováno 4 311 GWh plynu, což představuje pokles o 7,7 % oproti roku 2019. Vážený průměr cen obchodovaného plynu na vnitrodenním trhu zaznamenal v roce 2020 pokles o 32,6 % na 9,52 EUR/MWh oproti roku 2019. Ceny zemního plynu se na spotovém trhu pohybovaly v polovině roku 2020 dokonce pod hranicí 6 EUR/MWh. Příčinou takto nízkých cen byla slabší poptávka způsobená mírnou zimou a pandemií COVID-19 a zvyšující se nabídka také díky vzrůstajícímu dovozu zkapalněného zemního plynu (LNG) do Evropy. Ke konci roku 2020 mělo přístup na krátkodobý trh s plynem 104 účastníků.

I v roce 2020 ceny českého vnitrodenního trhu s plynem úzce kopírovaly průběh cen srovnatelných produktů v německé obchodní oblasti NCG obchodovaných na spotovém trhu v EEX (platforma PEGAS), jak je patrné na grafu č. 15.

Graf č. 15 – Porovnání ceny Indexu OTE, a.s., a EEX NCG spot v roce 2020

Zdroj: OTE, a. s., Powernext SAS

Obdobný vývoj měly také ceny na trzích v dalších okolních zemích (TTF, Gaspool a CEGH). Lze proto konstatovat, že vnitrodenní trh s plynem organizovaný operátorem trhu v ČR je plně funkčním velkoobchodním místem. Pro účastníky trhu s plynem je důležité, že je vnitrodenní trh s plynem schopen uspokojit i nárazově vysoké poptávané denní objemy plynu za ceny srovnatelné s dalšími klíčovými obchodními platformami relevantními pro ČR.

Z hlediska dlouhodobého trhu bylo prostřednictvím PXE na trhu Czech Gas Futures zobchodováno 1 901 kontraktů o objemu 3 901 GWh v celkové hodnotě 53,3 mil. EUR. V rámci obchodování na spotovém trhu (Czech Gas Spot) bylo na PXE v roce 2020 zobchodováno 304 420 kontraktů o objemu 8 968 GWh a hodnotě 98,5 mil. EUR. Oproti roku 2019, kdy bylo zobchodováno 7 012 GWh plynu, tak zaznamenala PXE více než 27% nárůst zobchodovaného množství plynu i počtu uzavřených kontraktů.

6.2.1 Zásobníky plynu

V plynárenské infrastruktuře ČR mají zásobníky plynu nezastupitelnou úlohu spočívající ve vyrovnávání sezónních rozdílů ve spotřebě plynu, čímž přispívají ke zvyšování bezpečnosti a plynulosti dodávek. Zásobníky plynu také umožňují dodavatelům plynu flexibilně reagovat na neočekávané zvýšení spotřeby plynu zejména v chladných měsících roku a tím pomáhají velkoobchodnímu trhu.

Provozovatelé zásobníků plynu RWE Gas Storage CZ, s.r.o., MND Gas Storage a.s. a Moravia Gas Storage a.s. v roce 2020 vyhlásili celkem 28 aukcí na skladovací kapacitu. Sezónní rozdíl v ceně plynu zůstává hlavním zdrojem oceňování skladovací kapacity.

Dalším důležitým ukazatelem ve vztahu k zásobníkům plynu je míra jejich naplněnosti před začátkem topné sezóny a na konci skladovacího roku. V případě nízké naplněnosti (což nastává zejména na konci skladovacího roku) nejsou z technologických důvodů zásobníky schopny nabídnout plný těžební výkon, plně reagovat na teplotní výkyvy, a dodat tak na trh dostatečné množství plynu. Všechny zásobníky byly ke dni 1. října 2020, který je považován za počátek topné sezóny a kdy podle zvyklostí začíná těžba plynu ze zásobníku, naplněny téměř na 100 %. Hlavním důvodem byla příznivá cena plynu a mírný průběh podzimu a zimy 2019/2020, kdy naplněnost zásobníků po sezóně dosahovala více než 35–76 %. Tabulka č. 7 uvádí porovnání objemu plynu v zásobnících plynu po těžební sezóně 2019–2020 a před těžební sezónou 2020–2021.

Tabulka č. 7 – Porovnání objemu plynu v zásobnících plynu po a před těžební sezónou

Subjekt	Stav zásobníku k 31. březnu 2020* [%]	Stav zásobníku k 30. září 2020* [%]
RWE Gas Storage CZ, s.r.o.	35,14	99,25
Moravia Gas Storage a.s.	75,13	97,11
MND Gas Storage a.s.	75,77	98,22

Zdroj: www.rwe-gasstorage.cz, www.moravia-gs.cz, www.gasstorage.cz.

*Hodnota vyjadřující poměr množství plynu v zásobníku k jeho technické kapacitě.

7 Teplárenství

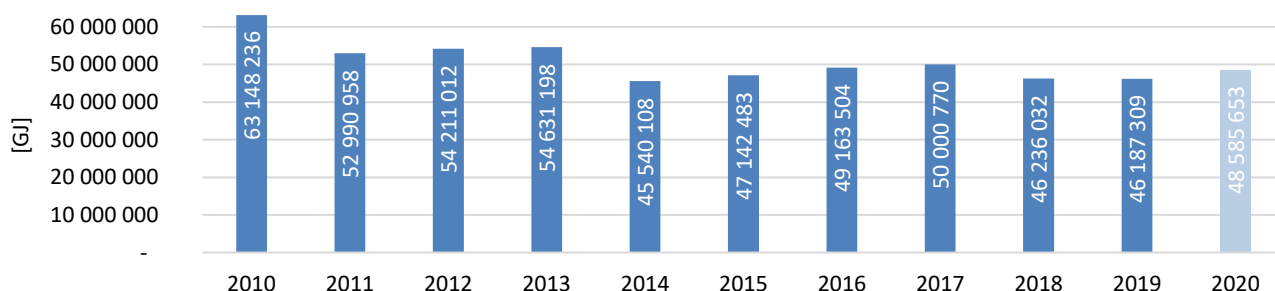
Historicky tvoří teplárenství významnou část českého energetického sektoru a prozatím je stále postaveno zejména na spalování uhlí. Jeho transformace byla již zahájena, a to vzhledem k novým trendům a snaze o směřování k tzv. čisté energetice. Zákazník má možnost zvolit si jiný zdroj tepelné energie (teplu), a dodavatel musí reagovat na nové, měnící se požadavky trhu. V teplárenství již lze hovořit o konkurenci, i když pouze lokální.

V teplárenství je uplatňován princip věcného usměrňování, kdy ERÚ nestanovuje přímo ceny tepla, ale stanovuje podmínky regulace pro kalkulaci a sjednání cen tepla. Pravidla věcného usměrňování odráží rozmanitost teplárenského sektoru včetně velkého počtu regulovaných subjektů, kterých je přes 700. Umožňují dodavateli tepla promítnout do ceny ekonomicky oprávněné náklady nezbytné pro výrobu nebo rozvod tepla, přiměřený zisk a DPH. Výjimku z věcného usměrňování cen tepla mají ceny nižší, než je tzv. limitní cena ve výši 152,86 Kč/GJ, na kterou se pravidla nevztahují. Pro rok 2020 zůstala pravidla regulace nezměněna.

Nutnou reakcí na měnící se trh s tepelnou energií je nová koncepce regulace teplárenství, jejímž cílem je nastavení jasných pravidel pro stanovení ceny tepla včetně dlouhodobě diskutovaného přiměřeného zisku a zároveň reflektujících nové podmínky v teplárenství, zejména požadavek na jeho flexibilitu. Práce na nové koncepci regulace zahájil ERÚ v první polovině roku 2020, přičemž některé aspekty uplatnil již v cenovém rozhodnutí pro rok 2021. Jedná se zejména o úpravu některých položek ekonomicky oprávněných nákladů, principu alokace stálých a proměnných nákladů; zásadním způsobem se pak upravil postup pro dělení společných nákladů při kombinované výrobě elektřiny a tepla. Plné uplatnění nové koncepce regulace teplárenství předpokládá ERÚ od roku 2022.

Teplárenství je více než jiná odvětví závislé na vývoji počasí, kdy spotřeba tepla reaguje na teplotně mírnější a studenější roky. Přesto lze v teplárenství spatřovat mírně klesající trend spotřeby, jak lze sledovat v grafu č. 16. Pokles je způsoben energetickými úsporami na straně zákazníků a vývojem samotného teplárenství, zejména získáváním nových odběratelů tepelné energie.

Graf č. 16 – Dodávky konečným spotřebitelům

Zdroj: ERÚ

Pozn.: Pro rok 2020 je uvedena předpokládaná hodnota.

Z pohledu cen tepelné energie byl rok 2020 ve znamení přeřazení dodávky tepla a chladu z první snížené sazby DPH 15 % do druhé snížené sazby DPH 10 % k 1. ledna 2020, přičemž u dodání teplé vody k tomuto kroku došlo až od 1. května 2020. Snížení sazby daně DPH způsobilo meziročně mírný pokles předběžných cen tepelné energie pro konečné odběratele o cca 2,90 %. Předběžná cena tepelné energie při vyjádření bez DPH však mírně rostla u všech paliv s výjimkou ceny tepla z biomasy a jiných OZE, a to v celkovém průměru o 1,51 %.

U předběžné ceny tepelné energie z biomasy a jiných OZE došlo k významnému poklesu o 8,96 % při vyjádření bez DPH, viz tabulka č. 8.

Tabulka č. 8 – Průměrné předběžné ceny tepelné energie pro konečné spotřebitele pro rok 2020, včetně procentní změny 2020/2019

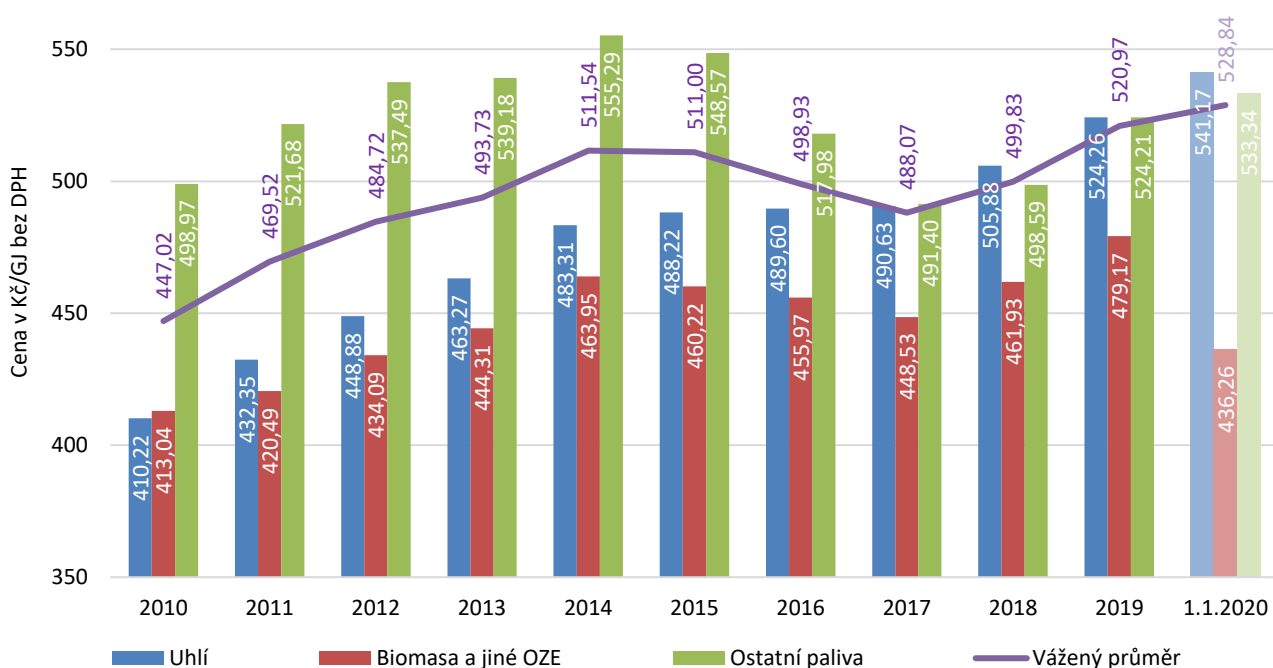
	Předběžná cena 2020 [Kč/GJ]		Procentní změna 2020/2019 [%]	
	bez DPH	s DPH	bez DPH	s DPH
Uhlí	541,17	595,29	3,23	-1,26
Biomasa a jiné OZE	436,26	479,89	-8,96	-12,91
Zemní plyn a ostatní	533,34	586,67	1,74	-2,68
Vážený průměr	528,84	581,73	1,51	-2,90

Zdroj: ERÚ

Na vývoj průměrných cen tepelné energie má vliv postupná změna palivového mixu při výrobě tepla, kdy podíl uhlí na výrobě tepla klesá, naopak podíl biomasy a jiných OZE a odpadů roste. V posledních letech je také zřejmá změna cen jednotlivých paliv, jejichž podíl v ceně tvoří 20 až 50 % v závislosti na použitém palivu. V případě nákladů na uhlí dochází k nárůstu, kdy při výrobě tepla z uhlí hraje významnou roli dále náklad na nákup emisních povolenek, jejichž cena za poslední tři roky vzrostla 4,5krát, až na průměrnou cenu 654,12 Kč/t CO₂ v roce 2020. Na druhé straně jde v roce 2020 o pokles nákladů na biomasu a jiné OZE, jednak v ceně tohoto paliva, a dále se zde promítá vliv podpor. V případě ostatních paliv, která reprezentuje převážně zemní plyn, je zjevná reakce ceny tepelné energie na vývoj ceny zemního plynu. Přesná data jsou patrná z grafů č. 17 a č. 18.

Průměrné ceny v grafu č. 17 jsou uvedeny bez DPH. Důvodem je zmíněné snížení sazby DPH v roce 2020 a naopak postupné zvýšení sazby DPH v letech 2010 až 2013 z 9 % na 15 %.

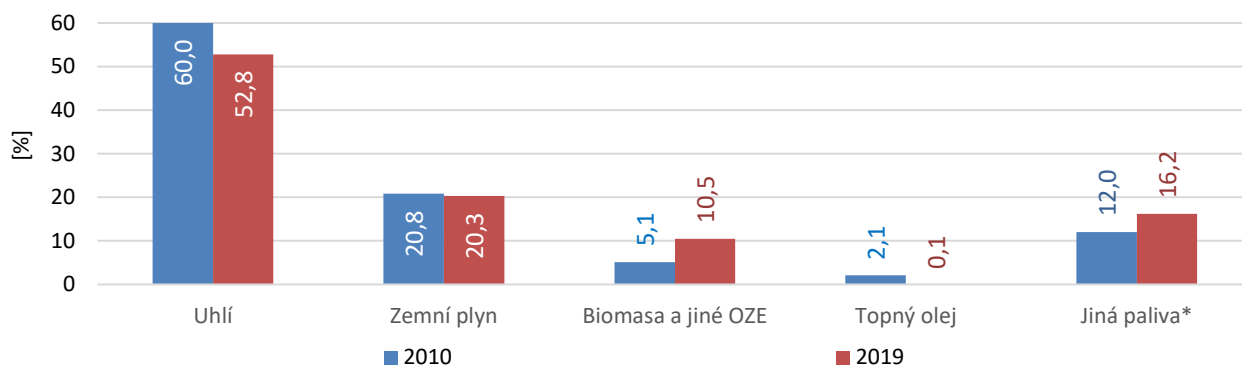
Graf č. 17 – Průměrné ceny tepelné energie pro konečné spotřebitele 2010 – 1. ledna 2020

Zdroj: ERÚ

Pozn.: Pro rok 2020 je uvedena předpokládaná hodnota.

Graf č. 18 – Podíl paliv na výrobě tepelné energie – srovnání roku 2010 a 2019

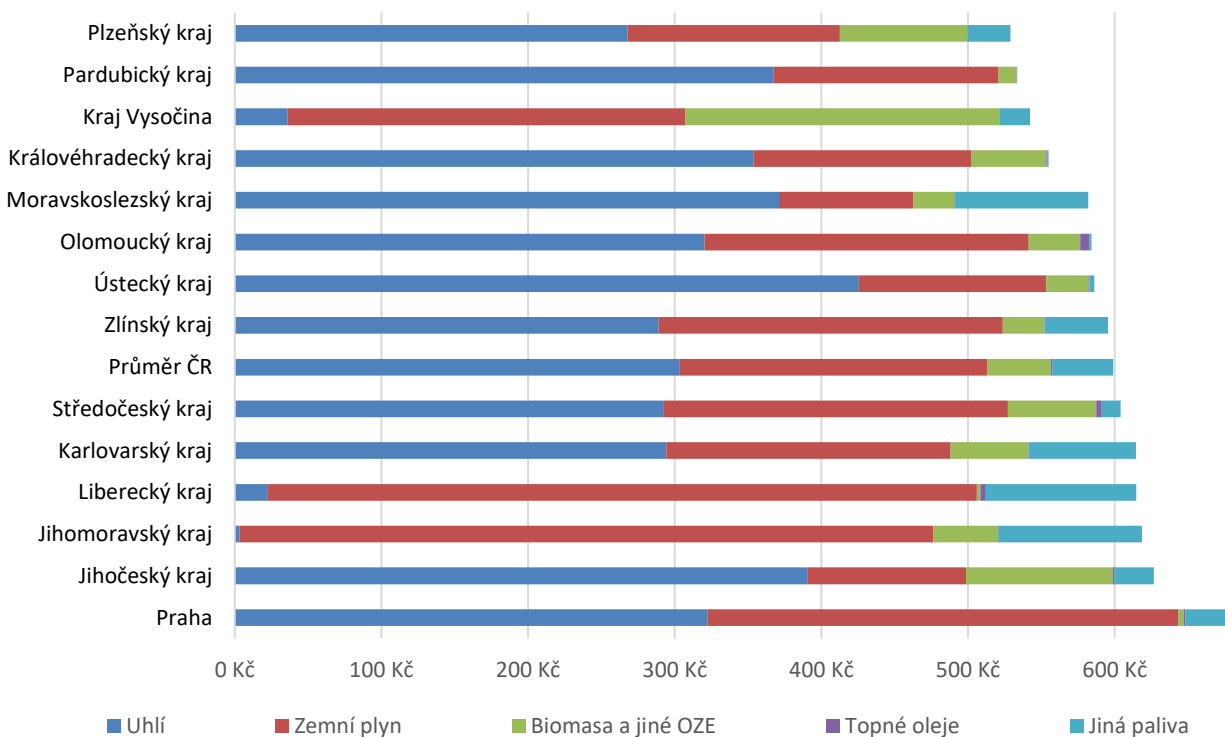
Zdroj: ERÚ

*Např. odpady

V jednotlivých krajích se cena tepelné energie liší, a to v rozsahu od necelých 630 Kč/GJ do necelých 780 Kč/GJ. Nejlevnějšími kraji jsou dlouhodobě Plzeňský, Pardubický, Královéhradecký kraj a Kraj Vysočina, nejdražší je město Praha. Důvodem je zejména složitost a rozsáhlost rozvodného zařízení v závislosti na zástavbě a nižší odběry na takový rozsah zařízení než v ostatních krajích. Rovněž využití jednotlivých paliv při výrobě tepelné energie se v jednotlivých krajích výrazně liší. V Jihomoravském kraji, v Libereckém kraji a v Kraji Vysočina převládá zemní plyn, v případě Kraje Vysočina je významně zastoupena při výrobě energie také biomasa. Naopak v krajích, ve kterých se historicky objevuje těžký průmysl, stále převažuje při výrobě tepelné energie uhlí. Jak je zřejmé například u Kraje Vysočina nebo Ústeckého kraje, již neplatí premisa, že nejlevnější ceny tepelné energie jsou při výrobě z uhlí.

Konkrétní přehled jednotlivých krajů a jejich podílu paliva na tepelné energii společně s cenou pro konečné spotřebitele je uveden v grafu č. 19.

Graf č. 19 – Průměrné předběžné ceny tepelné energie vč. DPH se znázorněním podílu paliva pro konečné spotřebitele za rok 2020

Zdroj: ERÚ

8 Podporované zdroje energie

ERÚ pro rok 2021 zveřejnil v cenovém rozhodnutí č. 7/2020 provozní podporu pro nové výrobní elektřiny (malé vodní elektrárny, výrobní využívající proces vysokoúčinné kombinované výroby elektřiny a tepla, druhotné zdroje) a nové výrobní tepla z OZE. V cenovém rozhodnutí byla rovněž zveřejněna podpora pro nové výrobní elektřiny využívající větrnou energii, biomasu a geotermální energii, splňující zákonné podmínky dané přechodnými ustanoveními zákona o POZE. Vzhledem k tomu, že zůstaly zachovány klíčové vstupní hodnoty pro stanovení výše podpory na elektřinu pro nové výrobní elektřiny nebo tepla využívající OZE, byla výše podpory stanovena pro nové výrobní uvedené do provozu v roce 2021 v obdobné výši jako pro rok 2020. Výše podpory byla stanovena na základě aktuálně platného zákona o POZE a notifikačního oznámení SA.58041 (2020/N).

V případě stávajících výroben a již vyhlášených kategorií podpory upravil ERÚ výši podpory na základě zákona o POZE a dostupné metodiky pro úpravu zeleného bonusu na elektřinu meziročně. V případě výkupních cen a zeleného bonusu na teplo z biomasy bylo na základě ustanovení § 12 odst. 1 písm. b) a ustanovení § 26 odst. 4 zákona o POZE aplikováno jejich pravidelné roční navýšení o 2 %.

Výše ročního zeleného bonusu na elektřinu byla meziročně upravena zejména s ohledem na změnu velkoobchodní ceny silové elektřiny a v případě ročního zeleného bonusu na elektřinu z vysokoúčinné kombinované výroby elektřiny a tepla (ve výrobnách s instalovaným výkonem do 5 MW) i s ohledem na velkoobchodní ceny zemního plynu. Změna trendu na velkoobchodním trhu s elektřinou, kdy došlo na rozdíl od předcházejících let k poklesu cen elektřiny, se promítla do meziročního zvýšení zelených bonusů napříč celým spektrem POZE.

Meziroční změny výše podpory budou pravděpodobně znamenat nárůst nákladů o více než 2 mld. Kč proti předchozímu roku. Vzhledem k tomu, že nařízení vlády ČR stanovilo pro rok 2021 státní dotaci na krytí nákladů spojených s podporou POZE ve stejné výši 27 mld. Kč jako pro rok 2020, bylo toto navýšení nutné zahrnout do složky ceny na úhradu nákladů na POZE hrazenou zákazníky na jednotlivých napěťových hladinách. S ohledem na zákonný limit složky ceny, o jehož existenci se zasadil ERÚ při změně zákona o POZE v roce 2013, se tak nárůst této regulované složky ceny nepromítl odběratelům na hladině NN (domácnostem), ale promítl se do cen odběratelům elektřiny na hladinách VVN a VN, s průměrným navýšením o 11,5 %, resp. o 6,5 %.

V průběhu roku ERÚ pokračoval v procesu aktualizace metodiky pro meziroční úpravu výše zeleného bonusu na elektřinu a zaměřil se zejména na úpravu koeficientů pro ocenění silové elektřiny. Současně byl avizován záměr postupovat podle odsouhlasené metodiky beze změn alespoň 3 roky a postupně ji doplnit ve vazbě na novelu zákona o POZE o nové kategorie. Podle aktualizované metodiky bylo postupováno při návrhu cenového rozhodnutí pro rok 2021.

Přes počáteční obavy došlo na základě oznámení Komise (EU) SA.58041 (2020/N) ze dne 25. srpna 2020 k prodloužení příslušných schémat provozních podpor o jeden rok do 31. prosince 2021, ERÚ tak mohl v cenovém rozhodnutí č. 7/2020 stanovit provozní podporu pro nové výrobní uvedené do provozu v roce 2021.

V roce 2020 ERÚ i nadále úzce spolupracoval s MPO při pokračujícím notifikačním řízení spojeným s novelou zákona o POZE.

S ohledem na neukončený legislativní proces novely zákona o POZE nemohl ERÚ realizovat plánované změny prováděcích právních předpisů vyplývajících z nových podmínek definovaných novelou zákona o POZE, nicméně spolupracoval jako člen pracovních skupin zaměřených na transpozici směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2018/2001, o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů, na dalších připravovaných změnách novely zákona o POZE spojených s transpozicí této směrnice.

9 Legislativní a správní činnost

9.1 Legislativní činnost

9.1.1 Změny právních předpisů v působnosti ERÚ

V roce 2020 vydal ERÚ dvě vyhlášky:

- **Vyhláška č. 302/2020 Sb., kterou se mění vyhláška č. 408/2015 Sb., o Pravidlech trhu s elektřinou, ve znění vyhlášky č. 127/2017 Sb.**

Vyhláška byla vydána na základě zmocnění podle § 98a odst. 2 písm. h) energetického zákona, podle kterého je ERÚ povinen vyhláškou stanovit pravidla trhu s elektřinou. Touto vyhláškou došlo zejména k úpravám postupů, které primárně souvisí se zajištěním regulační energie pro řešení stavů nerovnováhy a redispečinku, k úpravám krátkodobého trhu s elektřinou a k dílčím úpravám registrace OPM. Úpravy ohledně registrace OPM vyplynuly z požadavků energetického zákona, které nabyly účinnosti dnem 1. ledna 2020 [§ 24 odst. 10 písm. y), § 25 odst. 11 písm. l) energetického zákona]. Úpravy pravidel pro zajištění regulační energie reagují na nově zavedená pravidla v nařízení Komise (EU) 2017/2195 ze dne 23. listopadu 2017, kterým se stanoví rámcový pokyn pro obchodní zajišťování výkonové rovnováhy v elektroenergetice. Úpravy krátkodobého trhu s elektřinou reagují na nařízení Komise (EU) 2015/1222 ze dne 24. července 2015, kterým se stanoví rámcový pokyn pro přidělování kapacity a řízení přetížení. Vyhláška tak adaptuje český právní řád na obě výše uvedená nařízení Komise (EU). Další změny právní úpravy obsažené v novelizační vyhlášce vyplynuly z vyhodnocení aplikační praxe a vývoje na trhu s elektřinou, přičemž jejich účelem je zamezit možným výkladovým nejasnostem, sjednotit a upřesnit stanovené postupy účastníků trhu s elektřinou.

Vyhláška nabyla účinnosti dne 1. července 2020.

- **Vyhláška č. 554/2020 Sb., kterou se mění vyhláška č. 262/2015 Sb., o regulačním výkaznictví, ve znění vyhlášky č. 50/2017 Sb.**

Vyhláška byla vydána na základě zmocnění ERÚ podle § 98a odst. 2 písm. e) energetického zákona k provedení § 20 a § 9 odst. 1 energetického zákona. Novelizace vyhlášky o regulačním výkaznictví odráží vývoj na energetickém trhu, změny v evropské legislativě, schválené zásady cenové regulace a navazující změny v potřebách ERÚ na zasílání údajů pro účely regulace. Od poslední novely vyhlášky o regulačním výkaznictví, účinné od 1. března 2017, vstoupilo v platnost několik nařízení Komise (EU), na jejichž základě došlo ke změnám ve fungování trhu s elektřinou a plynem. Jedná se o nařízení Komise (EU) 2017/1986 ze dne 31. října 2017, kterým se mění nařízení (ES) č. 1126/2008, kterým se přijímají některé mezinárodní účetní standardy v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1606/2002, které upravuje mimo jiné oblast leasingu. V oblasti elektroenergetiky je to dále nařízení Komise (EU) 2017/1485 ze dne 2. srpna 2017, kterým se stanoví rámcový pokyn pro provoz elektroenergetických přenosových soustav, který mimo jiné upravuje problematiku podpůrných služeb v elektroenergetice. V oblasti plynárenství se jedná o nařízení Komise (EU) 2017/460 ze dne 16. března 2017, kterým se zavádí kodex sítě harmonizovaných struktur přepravních sazeb pro zemní plyn a nařízení Komise (EU) 2017/459 ze dne 16. března 2017, kterým se zavádí kodex sítě pro mechanismy přidělování kapacity v plynárenských přepravních soustavách a kterým se zrušuje nařízení EU č. 984/2013. Dále došlo k zohlednění změn trhu vyplývajících z nařízení Komise (EU) č. 312/2014 ze dne 26. března 2014, kterým se stanoví kodex sítě pro vyrovnávání plynu v přepravních sítích. Tato nařízení měla za následek skutečnost, že stávající regulační výkazy svou strukturou přestaly vyhovovat potřebám ERÚ a obsahovaly neaktuální pojmy

a názvosloví. Rovněž s ohledem na schválené zásady cenové regulace dochází v určitých oblastech regulace cen ke změnám, ve srovnání s lety 2016–2020, což bylo rovněž důvodem pro úpravu regulačních výkazů. Novelou dále došlo k odstranění požadavků na vykazování dat, která již ke své činnosti ERÚ nevyužíval, k odstranění duplicity vykazovaných dat, ke zvýšení přehlednosti výkazů a ke zjednodušení jejich vykazování. Zároveň změna právní úpravy odstranila některé nedostatky v regulačních výkazech, aktualizovala jejich obsah a stanovila požadavky na vykazování dat, která držitelé licence již ERÚ pro účely řádného výkonu regulace cen z větší části pravidelně poskytovali, avšak pouze na základě § 15a energetického zákona.

Vyhláška nabyla účinnosti dne 1. ledna 2021.

Dále se ERÚ v roce 2020 zabýval přípravou dvou návrhů nových vyhlášek a jednou novelou:

- Návrh, který nahradí stávající vyhlášku č. 540/2005 Sb., o kvalitě dodávek elektřiny a souvisejících služeb v elektroenergetice, ve znění vyhlášky č. 41/2010 Sb.
- Návrh, který nahradí stávající vyhlášku č. 70/2016 Sb., o vyúčtování dodávek a souvisejících služeb v energetických odvětvích.
- Novela vyhlášky č. 408/2015 Sb., o Pravidlech trhu s elektřinou, ve znění pozdějších předpisů, která z převážné části obsahově navazuje na úpravy provedené v rámci výše uvedené vyhlášky č. 302/2020 Sb.

Vydání těchto předpisů se předpokládá v roce 2021.

9.1.2 Informace o novelizaci zákonů

V roce 2020 pokračovala úzká spolupráce s MPO na přípravě návrhu věcného záměru nového energetického zákona, a to jak aktivní účastí ERÚ v pracovních skupinách pro přípravu věcného záměru, tak podílením se na finálním znění věcného záměru před jeho předložením do meziresortního připomínkového řízení a poté před jeho předložením ke schválení vládě ČR.

Návrhy novel dvou zásadních zákonů pro činnost ERÚ, kterými jsou energetický zákon a zákon o POZE, byly po schválení vládou ČR v průběhu roku 2020 předloženy k projednání Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR a jsou označeny jako sněmovní tisky 799 a 870. ERÚ průběh legislativního procesu důsledně monitoruje a vyjádřil své stanovisko k poslaneckým pozměňovacím návrhům uplatněným k novele energetického zákona v druhé polovině roku 2020.

V případě obou navrhovaných novel do konce roku 2020 neproběhlo v Poslanecké sněmovně první čtení.

9.2 Správní činnost

9.2.1 Řízení o rozkladu v roce 2020

Rozhodování o rozkladu jako opravném prostředku proti prvostupňovým rozhodnutím ERÚ ve smyslu § 152 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (správní řád), je svěřeno Radě ERÚ. Rada ERÚ rozhoduje o rozkladech na základě doporučení rozkladové komise zřízené podle § 152 odst. 3 správního řádu. ERÚ má v současné době zřízeny tři rozkladové komise, jednu pro oblast POZE, jednu pro oblast energetické infrastruktury a obchodu a jednu pro oblast ochrany spotřebitele. Přehled rozkladů rozhodnutých v roce 2020 podle agend je shrnut v tabulce č. 9.

Rozkladové komise Rady ERÚ projednaly v roce 2020 celkem 140 rozkladů a podnětů na přezkum. Na základě jejich projednání bylo rozhodnuto o 60 rozkladech a podnětech. O 80 rozkladech projednaných rozkladovými komisemi v roce 2020 nebylo do konce roku 2020 rozhodnuto. Rada ERÚ

v roce 2020 dále rozhodla o 64 rozkladech, které byly rozkladovými komisemi projednány ještě v roce 2019. Celkem Rada ERÚ v roce 2020 rozhodla ve věci 124 rozkladů či podnětů na přezkum rozhodnutí.

Z hlediska agendy lze v rozhodovací činnosti sledovat nárůst rozhodování ve věcech týkajících se licenci a mírný nárůst v oblasti sporných řízení týkajících se POZE a spotřebitelských sporů v oblasti plynárenství. Mírný pokles byl zaznamenán v agendě správních deliktů.

Tabulka č. 9 – Přehled rozkladů rozhodnutých v roce 2020 podle agend

Rozklady rozhodnuté v roce 2020	
Rozklady proti rozhodnutím ve sporných řízeních, z toho níže:	55
▪ elektroenergetika (příp. dohromady elektroenergetika a plynárenství)	21
▪ plynárenství	11
▪ teplárenství	4
▪ POZE	19
Rozklady proti rozhodnutím ve schvalovacích řízeních	1
Rozklady proti rozhodnutím o správních deliktech, z toho níže:	42
▪ podle energetického zákona	25
▪ podle zákona o cenách	9
▪ podle zákona o POZE	2
▪ podle zákona o ochraně spotřebitele	6
Rozklady ve věci žádostí o informace	4
Rozklady proti rozhodnutím ve věcech licenčních	20
Agenda REMIT	2
Celkem	124

Zdroj: ERÚ

9.2.2 Sporná řízení

ERÚ rozhodoval v roce 2020 spory v odvětví elektroenergetiky, plynárenství a teplárenství podle § 17 odst. 7 písm. a) až e) energetického zákona. Při rozhodování sporů postupoval ERÚ podle § 141 správního řádu. (Shrnutí naleznete v tabulce č. 10.)

Na návrh zákazníka v postavení spotřebitele odebírajícího elektřinu, plyn nebo tepelnou energii pro spotřebu v domácnosti nebo zákazníka, který je fyzickou osobou podnikající, rozhodoval ERÚ podle § 17 odst. 7 písm. e) bodu 1 a 2 energetického zákona tzv. spotřebitelské spory.

Spotřebitelské spory se týkaly splnění povinnosti ze smluv, jejichž předmětem byla dodávka nebo distribuce elektřiny nebo plynu, a určení, zda právní vztah mezi zákazníkem a držitelem licence, jehož předmětem je dodávka nebo distribuce elektřiny nebo plynu, vznikl, trvá, nebo zanikl, a kdy se tak stalo. Typické byly spory o řádné nesplnění povinnosti vyúčtování dodávky elektřiny nebo plynu dodavatelem a spory o vzniku a zániku právního vztahu mezi zákazníkem a dodavatelem. Ve spotřebitelských sporech se negativně projevuje vliv zprostředkování a zastoupení, které spotřebitelé sjednávají bez vyhodnocení možného přínosu.

V roce 2020 bylo vedeno 135 řízení ve věci spotřebitelského sporu podle § 17 odst. 7 písm. e) bodu 1 a 2 energetického zákona, z nichž v roce 2020 bylo celkem 110 pravomocně ukončeno.

V odvětví elektroenergetiky, plynárenství a teplárenství ERÚ podle § 17 odst. 7 písm. a) až d) v roce 2020 dále vedl celkem 109 řízení, z nichž pravomocně ukončil 34 řízení.

Předmětem těchto řízení podle § 17 odst. 7 písm. a) až c) energetického zákona byly spory o uzavření smlouvy podle energetického zákona, spory o omezení, přerušení nebo obnovení dodávek nebo distribuce elektřiny nebo plynu z důvodu neoprávněného odběru nebo neoprávněné distribuce. Dále byly předmětem řízení spory o připojení nebo přístup k zařízením elektrizační nebo plynárenské soustavy.

Zvláštním typem sporů v oblasti elektroenergetiky byly spory podle § 17 odst. 7 písm. d) energetického zákona ve spojení s § 52 zákona o POZE. V roce 2020 zaznamenal ERÚ v důsledku soudního výkladu § 52 odst. 2 zákona o POZE zvýšený počet sporů o vydání bezdůvodného obohacení a náhradu škody z důvodu neoprávněného čerpání podpory za vyrobenou elektřinu. Jedná se o skutkově a právně složité případy, které vyžadují individuální posouzení práv a povinností účastníků trhu s elektřinou spojených s právem na podporu elektřiny nebo tepla.

V odvětví plynárenství a teplárenství je dlouhodobě vedeno nejméně sporů. Spory mezi účastníky trhu s plynem a držiteli licencí a zákazníky v teplárenství se daří v mnoha případech vyřešit dohodou stran sporu bez potřeby rozhodnutí ERÚ.

9.2.3 Schvalovací řízení

V roce 2020 ERÚ rozhodoval podle § 17 odst. 7 písm. g) a i) energetického zákona o schválení Pravidel provozování přenosové soustavy a distribučních soustav v elektroenergetice, obchodních podmínek operátora trhu, Řádu provozovatele přepravní soustavy, Řádů provozovatelů zásobníku plynu a Řádů provozovatelů distribučních soustav v plynárenství, desetiletého plánu rozvoje přenosové soustavy a přepravní soustavy. ERÚ vedl 61 schvalovacích řízení, pravomocně ukončil celkem 50 schvalovacích řízení. (Shrnutí naleznete v tabulce č. 10.)

9.2.4 Správní řízení podle nařízení Evropské komise

V roce 2020 ERÚ dále podle § 17 odst. 4 energetického zákona vykonával působnost regulačního orgánu, dotčeného a příslušného orgánu podle příslušných nařízení Evropského parlamentu a Rady. V rámci schvalovacích pravomocí vedl celkem 21 schvalovacích řízení, pravomocně ukončil celkem 7 řízení. (Shrnutí uvedeno v tabulce č. 10.)

Tabulka č. 10 – Přehled vedených a pravomocně ukončených sporných a schvalovacích řízení podle pravomoci ERÚ

Typ řízení	Vedená řízení	Ukončená řízení
Sporná řízení ostatní, z toho níže	109	34
▪ oblast elektroenergetiky	100	31
▪ oblast plynárenství	1	0
▪ oblast teplárenství	8	3
Spotřebitelské spory	135	110
Schvalovací řízení	61	50
Schvalovací nařízení podle nařízení EU	21	7

Zdroj: ERÚ

9.2.5 Řízení podle zákona o svobodném přístupu k informacím

ERÚ vydal v roce 2020 celkem 7 rozhodnutí o odmítnutí žádosti podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů. ERÚ odmítal poskytnutí informací v případě, že požadované informace neměl k dispozici, nebo se jednalo o informace, které podle tohoto zákona nelze žadatelům poskytovat.

V souladu se zákonem o poskytování informací byla na webu ERÚ zveřejněna *Výroční zpráva ERÚ o činnosti v oblasti poskytování informací* – viz příloha č. 2.

9.2.6 Sankční řízení

ERÚ zajišťuje výkon ve věcech dozoru podle § 18 odst. 3 energetického zákona, jde zejména o vedení správních řízení a rozhodování o přestupcích podle energetického zákona, zákona o cenách, zákona o ochraně spotřebitele a zákona o POZE v prvním stupni. Přehled ukončených řízení podle agendy je uveden v tabulce č. 11.

ERÚ v roce 2020 obdržel celkem 783 podnětů k zahájení správního řízení. Jednalo se jak o podněty na základě vlastních zjištění ERÚ v rámci kontrol provedených podle kontrolního řádu, tak o podněty vnější, mezi které patřily zejména výsledky šetření Policie ČR.

V roce 2020 zahájil ERÚ celkem 464 správních řízení pro podezření ze spáchání přestupků. 296 řízení ERÚ odložil, jednalo se zejména o podněty obdržené ze strany Policie ČR s neznámým pachatelem.

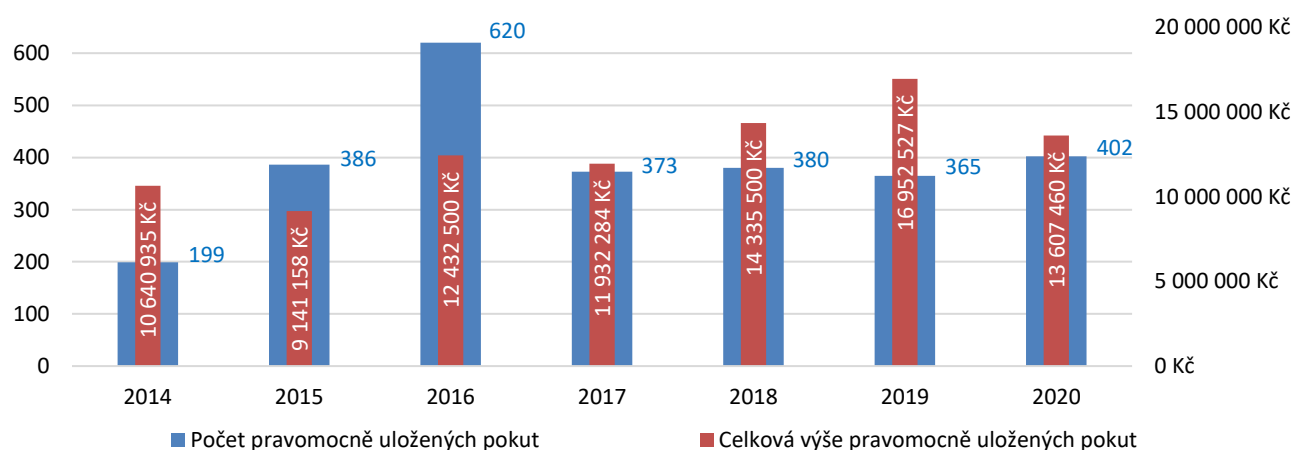
ERÚ v roce 2020 pravomocně rozhodl ve 441 správních řízeních, z čehož uložil účastníkům řízení pravomocně ve 402 případech pokuty v celkové výši 13 607 460 Kč.

Tabulka č. 11 – Přehled pravomocně ukončených sankčních řízení podle agendy

Pravomocně ukončená sankční řízení podle agend	
Podle energetického zákona	423
Podle zákona o cenách	8
Podle zákona o POZE	8
Podle zákona o ochraně spotřebitele	2
Rozhodnutí o správních deliktech a přestupcích za rok 2020	441

Zdroj: ERÚ

Graf č. 20 – Přehled pravomocně uložených pokut v letech 2014–2020

Zdroj: ERÚ

9.3 REMIT

Účelem *REMIT* je zamezit zneužívání energetického trhu (zejména zákaz obchodování zasvěcených osob a zákaz manipulace s trhem) a podpořit spravedlivou hospodářskou soutěž. *REMIT* taktéž stanovuje povinnost účastníků trhu zaregistrovat se u příslušného vnitrostátního regulačního orgánu do *Národního registru účastníků trhu* a udržovat údaje aktuální, oznamovat *ACER* transakce, včetně příkazů k obchodování a fundamentálních dat, a zveřejňovat důvěrné informace.

V rámci dohledových činností byly identifikovány další případy možného porušení čl. 3, 4, 5 a zejména čl. 8 *REMIT*. Tato podezření jsou nyní ve fázi šetření a v případě prokázání porušení *REMIT* bude s dotčenými účastníky zahájeno správní řízení. V roce 2020 byla vydána 4 správní rozhodnutí ve věci porušení čl. 8 *REMIT* týkající se porušení povinnosti poskytovat kompletní záznamy o transakcích, včetně příkazů k obchodování, a jedno správní rozhodnutí za porušení čl. 3 a 4 týkající se nedodržení povinnosti zveřejnit důvěrné informace o výrobně a porušení zákazu použití těchto informací v rámci obchodování.

Koncem roku 2020 se ERÚ zúčastnil hodnotícího procesu tzv. Peer Review organizovaného *ACER* za účelem ověření splnění požadavků na bezpečnost informací potřebných pro získání přístupu k databázi *ARIS (Agency's REMIT Information System)*. Databáze *ARIS* obsahuje podrobné informace o transakcích (kompletní záznamy o transakcích včetně příkazů k obchodování) i přístup ke strukturálním údajům týkajících se kapacity a využití zařízení pro výrobu, skladování, spotřebu nebo přenos elektřiny a přepravu zemního plynu všech účastníků velkoobchodních trhů s energií v rámci EU.

V rámci jednání nadnárodních pracovních skupin organizovaných *ACER* i *CEER* se ERÚ podílel na tvorbě dokumentů upravujících aplikaci *REMIT*. Jednalo se zejména o aktualizaci dokumentu *Guidance Note on the application of REMIT 5th edition* a zároveň na těchto jednáních byla řešena problematika zavedení poplatků pro *ACER* podle čl. 32 Nařízení evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/942 ze dne 5. června 2019, kterým se zřizuje *ACER*.

10 Licence

10.1 Vývoj

V oblasti udělování licencí byl rok 2020 ve znamení mírného nárůstu počtu aktivních licencí. Celkem bylo ERÚ doručeno 2 190 žádostí o udělení, změnu či zrušení licence. Počet aktivních licencí v období 2012–2020 je uveden v tabulce č. 12.

Tabulka č. 12 – Počet platných licencí za období 2012–2020 podle předmětu podnikání

Druh licence	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Elektrina									
Výroba	20 843	26 021	26 158	26 314	26 357	26 282	26 321	26 405	26 604
Distribuce	315	319	299	294	254	254	254	254	257
Přenos	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Obchod	360	389	392	381	380	388	403	411	409
Zahraniční obchod	4	12	17	26	27	29	33	34	39
Plyn									
Výroba	15	15	14	13	14	13	12	12	12
Distribuce	83	78	77	72	67	68	69	67	69
Přeprava	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Obchod	172	196	201	213	213	227	236	243	240
Zahraniční obchod	2	9	13	24	29	27	27	29	37
Uskladňování	4	4	4	4	5	4	4	4	4
Tepelná energie									
Výroba	627	656	672	669	673	663	663	658	655
Rozvod	653	653	663	654	658	652	650	649	645
Operátor trhu									
Činnost OT	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Licence celkem	23 075	28 367	28 513	28 664	28 677	28 610	28 675	28 769	28 974

Zdroj: ERÚ

V roce 2020 bylo vydáno celkem 669 nových rozhodnutí o udělení licence. Dále bylo vedeno 1 120 správních řízení o změně licence v souvislosti se změnami odpovědných zástupců, změnou výkonu nebo počtu provozoven. Docházelo opět k častému převodu technologie na jiného držitele licence (zejména u malých fotovoltaických elektráren), a to převážně mezi rodinnými příslušníky či mezi fyzickými a právníckými osobami v souvislosti s prodejem nemovitostí. Bylo vedeno 401 správních řízení týkajících se zrušení licence. Ke zrušení licencí nejčastěji docházelo na vlastní žádost držitele licence, zejména v souvislosti s výše uvedenými převody energetických zařízení z jedné licence na druhou. Počet správních řízení celkově a podle druhu řízení v období 2012–2020 je uveden v tabulce č. 13.

Tabulka č. 13 – Počet licenčních řízení za období 2012–2020 (podle druhu žádosti)

Licenční řízení	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Nové licence	8 051	5 698	625	615	513	519	512	569	669
Změny licencí	2 032	1 809	1 192	1 032	1 122	1 167	1 004	1 099	1 120
Zrušené licence	264	354	450	376	487	501	383	416	401
Celkem	10 347	7 861	2 267	2 023	2 122	2 187	1 899	2 084	2 190

Zdroj: ERÚ

Z celkového pohledu na instalovaná energetická zařízení k výrobě elektřiny podle jednotlivých druhů OZE je i pro tento rok zřejmý v zásadě setrvalý stav počtu instalovaných energetických zařízení ve srovnání s předchozím rokem. Z pohledu počtu nově instalovaných fotovoltaických elektráren byl zaznamenán mírný nárůst ve srovnání s předešlými dvěma lety, což bylo důsledkem investičního dotačního programu úspory energie vyhlášeným MPO. Vývoj počtu provozoven a instalovaného výkonu je uveden v tabulce č. 14.

Tabulka č. 14 – Počet provozoven na výrobu elektřiny a instalované výkony za roky 2014–2020 podle využitých druhů OZE

Provozovny		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Vodní do 10 MW	Počet [-]	1 589	1 615	1 625	1 603	1 596	1 604	1 608
	Výkon [MW]	342,67	348,18	349,23	351,11	350,66	352,51	352,62
Větrné	Počet [-]	124	128	125	119	122	123	121
	Výkon [MW]	283,47	284,98	284,91	310,95	319,75	342,29	342,23
Sluneční	Počet [-]	28 127	28 276	28 351	28 348	28 412	28 554	28 880
	Výkon [MW]	2 126,06	2 122,90	2 127,16	2 130,39	2 119,47	2 127,54	2 148,71
S podílem bioplynu	Počet [-]	431	428	423	420	420	419	419
	Výkon [MW]	335,51	334,79	333,52	332,20	332,95	332,09	333,64
Skládkový plyn	Počet [-]	70	69	68	69	69	69	70
	Výkon [MW]	58,67	58,65	58,46	58,65	58,65	58,65	58,94
S podílem biomasy	Počet [-]	93	93	92	91	89	89	85
	Výkon [MW]	2 990,42	2 988,01	2 987,62	2 988,13	2 972,99	2 889,03	2 820,31

Zdroj: ERÚ

Podrobnější informace o držitelích licencí a o jednotlivých provozovnách je možné nalézt na webu ERÚ.

10.2 Uznávání odborné kvalifikace

V roce 2020 bylo ERÚ přijato 14 žádostí o uznání odborné kvalifikace ve smyslu zákona č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace, ve znění pozdějších předpisů. V 11 případech bylo rozhodnuto o uznání odborné kvalifikace. Ve zbylých případech bylo řízení zastaveno.

10.3 Energetický regulační fond

ERÚ je podle § 14 odst. 10 energetického zákona povinen předložit audit fondu za příslušný kalendářní rok. V souladu s touto povinností byl proveden audit podle auditorských směrnic vydaných Komorou auditorů ČR. Podle zprávy auditora A-CONT, spol. s r.o., Jihlava, zastoupené jednatelem Jiřím Makajem ze dne 4. března 2021, byly tvorba i čerpání fondu vedeny v souladu s platnými právními předpisy a fond je věrně a pravdivě zobrazen v účetní uzávěrce ERÚ za účetní období roku 2020.

Počáteční stav fondu byl k 1. lednu 2020 ve výši 45 444 392 Kč. V průběhu roku 2020 nebyla z účtu fondu vyplacena žádná úhrada za prokazatelné ztráty z činnosti nad rámec licence. V roce 2020 nedošlo k žádným příjmům ani výdajům na tomto účtu energetického regulačního fondu a zůstatek na zvláštním běžném účtu fondu ke dni 31. prosince 2020 byl 45 444 392 Kč.

10.4 Řízení ve věcech správních poplatků

V souvislosti s řízením o udělení, změně nebo rušení licencí bylo na správních poplatcích vybráno 5 704 840,12 Kč. Několik subjektů požádalo o vrácení správního poplatku, z účtu ERÚ bylo vráceno 42 500 Kč. Čistá vybraná částka činí 5 662 340,12 Kč.

11 Rozpočtové hospodaření

Rozpočet kapitoly 349 – ERÚ byl schválen jako součást zákona č. 355/2019 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2020, ze dne 4. prosince 2019. Schválený rozpočet pro kapitolu ERÚ byl v oblasti příjmů celkem ve výši 322 726,00 tis. Kč a v oblasti výdajů celkem ve výši 302 164,73 tis. Kč.

11.1 Příjmy kapitoly

Pro rok 2020 byly rozpočtovány příjmy celkem ve výši 322 726,00 tis. Kč, z toho daňové příjmy ve výši 292 726,00 tis. Kč a nedaňové příjmy 30 000,00 tis. Kč. Finanční prostředky na závazném ukazateli příjmy z rozpočtu EU bez společné zemědělské politiky celkem nebyly rozpočtovány.

Celkem k 31. prosinci 2020 byla v oblasti příjmů vykázána skutečnost ve výši 311 074,32 tis. Kč, tj. plnění na 96,39 % proti schválenému rozpočtu příjmů celkem a plnění na 99,41 % proti stejnému období roku 2019 (absolutně snížení o 1 846,67 tis. Kč).

U daňových příjmů došlo k 31. prosinci 2020 ke skutečnému plnění ve výši 295 279,75 tis. Kč, tj. k plnění na 100,87 % proti schválenému rozpočtu. Tyto daňové příjmy byly naplňovány na základě výběru správních poplatků za udělování, změnu a obnovu licencí subjektům podnikajícím v energetice ve výši 5 665,54 tis. Kč a dále především na základě poplatku na činnost ERÚ ve výši 289 614,21 tis. Kč.

U nedaňových příjmů došlo k 31. prosinci 2020 ke skutečnému plnění ve výši 15 794,57 tis. Kč, tj. k plnění na 52,65 % proti schválenému rozpočtu. Tyto nedaňové příjmy plynou především z pokut. Celkem bylo v roce 2020 uhrazeno 407 pokut uložených ve správním řízení v celkové výši 15 408,31 tis. Kč (bez nákladů řízení), což představuje zvýšení proti roku 2019 o 17,01 % (tj. absolutně o 2 239,51 tis. Kč). V počtu uhrazených pokut došlo ke zvýšení proti roku 2019 o 17,29 % (tj. absolutně o 60 pokut). Zároveň zůstalo 324 neuhrazených pohledávek z pokut v právní moci v celkové výši 8 230,11 tis. Kč (bez nákladů řízení), což je snížení proti roku 2019 o 29,84 % (tj. absolutně o 3 500,13 tis. Kč). Ostatní nahodilé příjmy byly ve výši 386,26 tis. Kč.

11.2 Výdaje kapitoly

Pro rok 2020 byly rozpočtovány výdaje celkem ve výši 302 164,73 tis. Kč (schválený rozpočet), v průběhu roku 2020 byly upraveny na výši 302 941,55 tis. Kč (rozpočet po změnách). Z důvodu použití nároků z nespotřebovaných výdajů (§ 47 zákona o rozpočtových pravidlech) v celkové výši 47 263,64 tis. Kč byl konečný rozpočet kapitoly výdaje celkem ve výši 350 205,19 tis. Kč. Výsledek skutečného čerpání výdajů celkem a porovnání s konečným rozpočtem výdajů za rok 2020 je uveden v tabulce č. 15.

Tabulka č. 15 – Výsledky skutečného čerpání – výdaje celkem za rok 2020

Výsledky čerpání rozpočtu	Konečný rozpočet výdajů [tis. Kč]	Skutečnost [tis. Kč]	Plnění proti konečnému rozpočtu [%]	Plnění proti skutečnosti roku 2019 [%]
Výdaje celkem, z toho níže:	350 205,19	292 261,69	83,45	93,53
▪ čerpání kapitálových výdajů	20 935,00	5 902,94	28,20	23,71
▪ čerpání běžných výdajů	329 270,19	286 358,75	86,97	99,58

Zdroj: ERÚ

Při realizaci jednotlivých výdajů byly finanční prostředky vynakládány s maximální efektivností, hospodárností a účelností, vždy ve vztahu k dosažení maximálního přínosu pro ERÚ a jeho činnosti.

S ohledem na výše uvedené došlo k úspoře finančních prostředků v rámci rozpočtu výdajů celkem ve výši 57 943,50 tis. Kč, a to zejména v těchto oblastech:

- oblast platy a ostatní osobní výdaje vč. pojistného a FKSP celkem 21 079,15 tis. Kč,
- oblast programového financování EDS/SMVS (ISPROFIN) celkem 15 032,06 tis. Kč,
- oblast ostatních běžných výdajů (mimo EDS/SMVS, platy) celkem 21 832,29 tis. Kč.

Kapitola 349 vykazuje nároky z nespotřebovaných výdajů k 1. lednu 2021 v celkové výši 98 715,05 tis. Kč, z toho profilující výdaje (programové financování EDS/SMVS, prostředky na platy) ve výši 45 873,83 tis. Kč a neprofilující výdaje ve výši 52 841,22 tis. Kč.

11.2.1 Programové financování

V systému programového financování majetku byl zaveden pro rok 2020 program číslo 149 020 – *Rozvoj a obnova materiálně-technické základny ERÚ* na období 2016–2020. Program se skládá ze dvou podprogramů:

- podprogram číslo 149 021 – *Pořízení a obnova informační a komunikační technologie (ICT) ERÚ*,
- podprogram číslo 149 022 – *Pořízení a obnova ostatního majetku ERÚ*.

Základním cílem programů je zajistit vybudování odpovídající materiálně-technické základny ERÚ s maximálním důrazem na oblast ICT.

Vzhledem k tomu, že většina agend, které ERÚ zajišťuje, je soustředěna v Jednotném informačním systému ERÚ, byla většina finančních prostředků v rámci podprogramu ICT čerpána na jeho rozvoj. Během roku 2020 byly realizovány především tyto aktivity v oblasti ICT:

- Jednotný informační systém ERÚ,
- pořízení a obnova hardware a software,
- zajištění kybernetické bezpečnosti a bezpečnosti informací.

Výsledné hospodaření programového financování majetku v roce 2020 podle podprogramů zachycuje tabulka č. 16. V souladu s prioritami ERÚ byl pro rok 2020 vyčleněn největší objem finančních prostředků pro informační technologie (podprogram č. 149 021).

Tabulka č. 16 – Výsledné hospodaření podle podprogramů za rok 2020

Výsledky hospodaření programů	Konečný rozpočet výdajů [tis. Kč]	Skutečnost [tis. Kč]	Plnění [%]
Program č. 149 020 (celkem), z toho níže:	20 935,00	5 902,94	28,20
▪ podprogram č. 149 021	19 435,00	5 791,86	29,80
▪ podprogram č. 149 022	1 500,00	111,08	7,41

Zdroj: ERÚ

11.2.2 Výdaje na zahraniční pracovní cesty

Z důvodu pandemie COVID-19 se v průběhu roku 2020 uskutečnilo pouze 11 zahraničních pracovních cest zaměstnanců ERÚ. Od 30. března 2020 se zaměstnanci ERÚ účastnili jednání pracovních formací *CEER*, *ACER* a *ERRA* již jen videokonferenčně. Zaměstnanci ERÚ se formou videokonferencí zúčastnili rovněž workshopů pracovních skupin Komise (EU) a konferencí. V roce 2020 se naši zaměstnanci zúčastnili dvou on-line školení v rámci vzdělávacích aktivit sdružení *CEER*.

Výdaje za oblast zahraničních pracovních cest za rok 2020 dosáhly celkového finančního objemu 139,61 tis. Kč (2 712,97 tis. Kč v roce 2019). V porovnání s rokem 2019 došlo ke snížení počtu

zahraničních pracovních cest o 91,97 %. Celkové výdaje se snížily v porovnání s minulým rokem o 94,85 %, výdaje na jednotlivou cestu se snížily o 35,91 %.

Na úhradu členských příspěvků (rozpočtová položka 5532 – *ostatní neinvestiční transfery do zahraničí*) organizaci *CEER* (862,52 tis. Kč) a organizaci *ERRA* (87,59 tis. Kč) byla k datu 31. prosince 2020 vynaložena celkem částka ve výši 950,11 tis. Kč.

11.2.3 Vyhodnocení hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti hospodaření ERÚ

Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, v § 39 odst. 3 ukládá správci kapitoly soustavné sledování a vyhodnocování hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti vynakládání výdajů své kapitoly. Proto ERÚ s výše uvedenou povinností pravidelně vyhodnocoval vynakládání prostředků kapitoly na základě pravidelných čtvrtletních zpráv o hospodaření a souhrnného ročního vyhodnocení.

V souladu s příslušnou legislativou ERÚ vyhodnocoval kritéria účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti jak v rámci předběžné řídicí kontroly před vznikem a po vzniku závazku, tak i v průběžné a následné řídicí kontrole podle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a příslušné prováděcí vyhlášky *Ministerstva financí* č. 416/2004 Sb. Veřejné zakázky byly ERÚ jako veřejným zadavatelem realizovány v souladu se zákonem č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, v souladu s vnitřní směrnicí k postupu zadávání veřejných zakázek malého rozsahu a ostatními předpisy týkajícími se veřejných zakázek.

11.2.4 Plnění závazných ukazatelů

Všechny stanovené závazné ukazatele byly splněny a v žádném z nich nedošlo k nepovolenému překročení plánovaného objemu finančních prostředků (viz příloha č. 3). Podrobný rozbor rozpočtového hospodaření je uveden v příslušných částech návrhu státního závěrečného účtu kapitoly 349 – ERÚ za rok 2020 včetně tabulkových příloh a sestav.

11.3 Peněžní fondy, údaje o majetku, pohledávkách a závazcích

Převody z peněžních (vlastních) fondů do příjmů kapitoly 349 nebyly v roce 2020 realizovány. FKSP byl průběžně vytvářen a čerpán v souladu s příslušnými předpisy, zůstatek na účtu k 31. prosinci 2020 byl ve výši 1 206,19 tis. Kč. Stav rezervního fondu k 31. prosinci 2020 vykazoval nulovou hodnotu.

Stav majetku ERÚ byl k 31. prosinci 2020 v pořizovací ceně 245 912,05 tis. Kč a v zůstatkové ceně po provedených oprávkách k 31. prosinci 2020 ve výši 84 398,82 tis. Kč. Celková hodnota majetku v roce 2020 proti roku 2019 v pořizovacích cenách vzrostla o 7 240,51 tis. Kč.

Celkové pohledávky činily k 31. prosinci 2020 výši 12 215,59 tis. Kč. Z této částky tvořily největší část ve výši 8 412,61 tis. Kč (včetně nákladů řízení) pokuty ve správním řízení. Celkové závazky činily k 31. prosinci 2020 výši 63 983,40 tis. Kč. ERÚ neměl žádné závazky vůči dodavatelům – dodavatelské faktury, které přišly do ERÚ do konce roku 2020, byly uhrazeny. ERÚ nevykazoval k 31. prosinci 2020 žádné závazky po lhůtě splatnosti. Podrobnější výsledky hospodaření kapitoly 349 – ERÚ za oblast příjmů a výdajů včetně komentářů jsou uvedeny v Závěrečném účtu za rok 2020.

12 Lidské zdroje

12.1 Personální agenda

Schváleným rozpočtem a systemizací na rok 2020 byl stanoven počet zaměstnanců ERÚ ve výši 296 systemizovaných míst. Ve srovnání s rokem 2019 došlo ke snížení o 25 míst včetně stanoveného krácení rozpočtu výdajů v oblasti platů.

Z celkového fyzického počtu 246 zaměstnanců k 31. prosinci 2020 mělo 98 zaměstnanců pracoviště v Jihlavě, 68 zaměstnanců v Ostravě a 80 zaměstnanců v Praze.

V roce 2020 bylo vyhlášeno a realizováno 101 výběrových řízení na služební místa, osm výběrových řízení v režimu zákoníku práce na služební místa a tři výběrová řízení v režimu zákoníku práce na pracovní místo. I přes realizovaná výběrová řízení nedošlo v roce 2020 k naplnění plánovaného počtu systemizovaných míst. Důvodem jsou jednak vysoké kvalifikační nároky na uchazeče o neobsazená pracovní a služební místa plynoucí z velmi specifických činností ERÚ v kontextu s vysokou společenskou a finanční odpovědností ústředního orgánu státní správy, ale také fakt, že nabízené platové podmínky státního sektoru mohou jen těžko konkurovat nabídce sektoru soukromého. Mnohým uchazečům navíc leckdy nevyhovují specifika a podmínky služebního poměru jako takového.

ERÚ zajišťuje úřednickou zkoušku v oboru služby 29 – *Energetika* nejen pro ERÚ, ale rovněž pro celou státní správu. V roce 2020 proběhlo celkem šest termínů úřednických zkoušek, během nichž úspěšně složilo úřednickou zkoušku osm státních zaměstnanců ERÚ a šest státních zaměstnanců ostatních institucí.

12.2 Vzdělávací činnost

ERÚ disponoval dostatečným objemem rozpočtových prostředků v oblasti vzdělávání, a byl tak schopen plně zajistit požadované vzdělávací aktivity. Na vzdělávání zaměstnanců byly vynaloženy finanční prostředky ve výši 1 406,75 tis. Kč. V porovnání s rokem 2019 jde o pokles o 51,35 %, tj. absolutně o 1 333,04 tis. Kč. Celkové výdaje na vzdělávání za rok 2020 tak představují podíl 0,84 % ze skutečných nákladů na platy zaměstnanců v pracovním a služebním poměru (včetně platů členů Rady ERÚ), což je pokles oproti roku 2019 (podíl 1,60 % při objemu 2 739,79 tis. Kč).

Vstupní vzdělávání úvodní absolvovalo 39 zaměstnanců. Vstupní vzdělávání následné bylo organizováno ve spolupráci s *Institutem pro veřejnou správu*. Cílem bylo seznámit účastníky se základy právního řádu, s fungováním veřejné správy, s problematikou veřejných financí apod. Vstupního vzdělávání následného se zúčastnili dva zaměstnanci.

ERÚ dbá na prohlubující vzdělávání manažerské a vzdělávání představených. V roce 2020 proběhlo školení *Manažerské dovednosti pro úředníky ve státní správě*, kterého se zúčastnil jeden představený ERÚ.

V roce 2020 probíhala v širší míře jazyková výuka, do které byla zařazena i část nově nastupujících zaměstnanců. Pro rok 2020 bylo stanoveno celkem 77 systemizovaných míst, u nichž je znalost jednoho světového jazyka kvalifikačním předpokladem. Celkem tedy splnilo k datu 31. prosinci 2020 kvalifikační požadavek znalosti cizího jazyka 100 % zaměstnanců z obsazeného počtu systemizovaných míst.

Celkem se uskutečnilo 56 vzdělávacích akcí v oblasti státní správy, kybernetické bezpečnosti, etiky a protikorupčních opatření, veřejných zakázek, školení odborné způsobilosti a další odborná a průběžná školení reagující na aktuální legislativní změny. Proškoleny v nich bylo v přepočtu 271 zaměstnanců (v roce 2019 bylo proškoleny 1 450 zaměstnanců při počtu 188 vzdělávacích akcí).

Na jazykové vzdělávání bylo vynaloženo celkem 1 044,18 tis. Kč, což je nárůst proti roku 2019 (863,44 tis. Kč). U ostatního vzdělávání a školení se částka výdajů proti roku 2019 (1 876,35 tis. Kč) výrazně snížila.

Na nižší meziroční čerpání prostředků na vzdělávání měla vliv pandemie COVID-19 a vyhlášení nouzového stavu, což se projevilo v omezení vzdělávacích kurzů a v nižší účasti zaměstnanců na těchto kurzech.

12.3 Zaměstnanci

Rozpočtovaný průměrný plat na rok 2020 (bez členů Rady ERÚ) byl plánován ve výši 48 391 Kč (schválený rozpočet), skutečně dosažený průměrný plat byl ve výši 51 857 Kč, index 107,16 %. Na nižší plánovaný plat mělo vliv zapojení nároků z nespotřebovaných výdajů ve výši 9 000,00 tis. Kč do konečného rozpočtu kapitoly. Při meziročním porovnání skutečně dosaženého průměrného platu 2020/2019 činí index 105,17 % při meziroční inflaci 103,20 %. K mírnému meziročnímu navýšení celkového průměrného platu došlo z důvodu navýšení platů, proplácení nečerpaných dovolených a přesčasových hodin zaměstnancům, kterým bylo zrušeno systemizované místo k 31. prosinci 2019 v rámci systemizace ERÚ k 1. lednu 2020. Ukazatele pro rok 2020 jsou shrnuty v tabulce č. 17.

Tabulka č. 17 – Ukazatele rozpočtu v oblasti platů

Průřezové ukazatele	Schválený rozpočet 2020 [tis. Kč]	Konečný rozpočet 2020 [tis. Kč]	Skutečnost 2020 [tis. Kč]	Index [%]
Platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci	179 955,36	192 094,96	176 572,76	91,92
Platy zaměstnanců v pracovním poměru vyjma zaměstnanců na služebních místech	18 232,74	27 232,74	26 491,28	97,28
Platy zaměstnanců na služebních místech podle zákona o státní službě	150 750,29	146 041,89	132 172,49	90,50
Platy zaměstnanců v pracovním poměru odvozené od platů ústavních činitelů	8 656,80	8 810,80	8 810,16	99,99

Zdroj: ERÚ

U výdajových položek *Platy zaměstnanců v pracovním poměru vyjma zaměstnanců na služebních místech* byly počátkem roku zapojeny nároky z nespotřebovaných výdajů v souvislosti s 15 systemizovanými místy, která nebyla kryta schváleným rozpočtem v oblasti platů. Dále byly nároky z nespotřebovaných výdajů v rámci závazného průřezového ukazatele *Platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci* zapojeny na financování *Platů zaměstnanců v pracovním poměru odvozených od platů ústavních činitelů* ve výši 154,00 tis. Kč, na odbytné ve výši 1 140,00 tis. Kč, na odstupné ve výši 870,00 tis. Kč a odchodné ve výši 384,00 tis. Kč. Prostředky na platy byly čerpány úměrně s mírou obsazenosti systemizovaných míst.

Tabulka č. 18 – Průměrný přepočtený stav a fyzický evidenční stav zaměstnanců

Ukazatel	Plán 2020 [-]	Skutečnost 2020 [-]	Index [%]
Průměrný přepočtený stav zaměstnanců, z toho níže:	296	259,97	87,83
▪ státní zaměstnanci	243	205,04	84,38
▪ zaměstnanci v režimu zákoníku práce	48	49,93	104,02
▪ členové Rady ERÚ	5	5	100,00
Fyzický evidenční stav zaměstnanců, z toho níže:	296	246	83,11
▪ státní zaměstnanci	243	194	79,84
▪ zaměstnanci v režimu zákoníku práce	48	47	97,92
▪ členové Rady ERÚ	5	5	100,00

Zdroj: ERÚ

Na ostatní osobní výdaje byly čerpány prostředky ve výši 1 520,66 tis. Kč, a to formou dohod o provedení práce nebo dohod o pracovní činnosti na výkon prací.

Počet vysokoškolsky vzdělaných zaměstnanců v roce 2020 činil 82,93 %. Struktura vzdělání koreponduje s velmi vysokými nároky kladenými na zaměstnance.

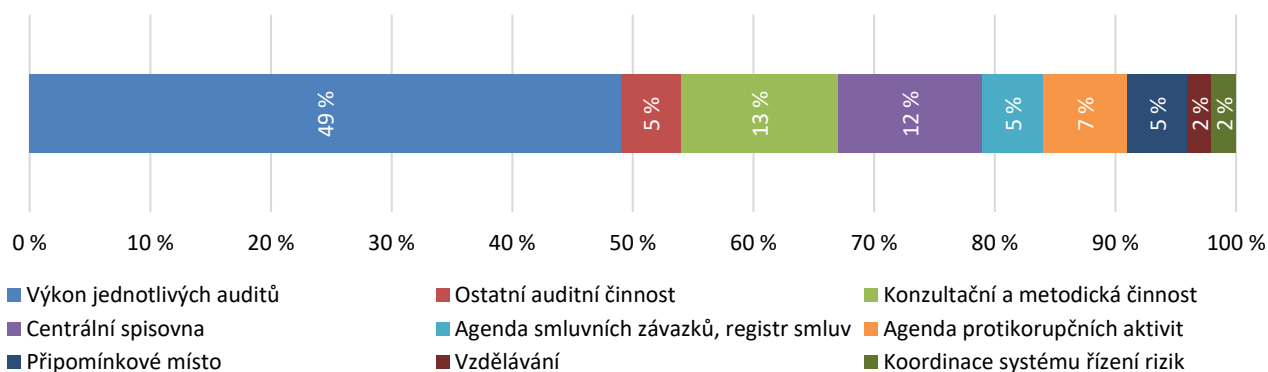
13 Vnitřní kontrolní systém

ERÚ vytváří podmínky pro příznivé kontrolní prostředí pro hospodaření s veřejnými prostředky. ERÚ má v souladu s ustanoveními zákona o finanční kontrole, svou koncepcí, záměry a cíli zavedený odpovídající vnitřní kontrolní systém, který umožňuje plnění jeho cílů a úkolů v souladu s principy účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti. Činnost ERÚ je upravena soustavou právních, vnitřních a služebních předpisů, ve kterých je zakotven proces řídicích a kontrolních mechanismů. Ve vnitřních a služebních předpisech ERÚ vymezuje organizační útvary, stanovuje rozsah odpovídajících pravomocí a odpovědností představených, vedoucích a ostatních zaměstnanců. Provádí analýzu rizik, využívá tři stupně řídicí kontroly, rozděluje odpovědnosti víceúrovňovým schvalováním a kolektivním rozhodováním, zveřejňuje výsledky rozhodovacího řízení, má nastaven systém prevence a detekce korupce. V průběhu roku 2020 činil ERÚ i další kroky nezbytné k udržování a prověřování účinnosti vnitřního kontrolního systému, k zajištění fungování řídicí kontroly a interního auditu.

Řídicí kontrola je zajišťována vedoucími zaměstnanci a představenými v rámci jim stanovených pravomocí a odpovědností na všech úrovních řízení za účelem dosažení stanovených cílů a minimalizace výskytu rizik v procesu přípravy finančních operací před jejich schválením, při průběžném sledování uskutečněných operací až do jejich konečného vypořádání a vyúčtování. Průběžné sledování a vyhodnocování systému finanční kontroly je součástí běžných pracovních a služebních činností vedoucích zaměstnanců a představených.

ERÚ má v souladu se zákonem o finanční kontrole zavedenou funkci interního auditu formou samostatného, funkčně nezávislého oddělení, organizačně odděleného od řídicích a výkonných struktur. Interní audit plní důležitou roli pro fungování a zdokonalování vnitřního kontrolního systému. Výkon jeho činnosti probíhal na základě *Plánu interního auditu na rok 2020* schváleného Radou ERÚ. Roční plán upřesnil rozsah, věcné zaměření a cíle jednotlivých auditů a obsahoval další úkoly vyplývající z funkce interního auditu, zejména úkoly v metodické a konzultační činnosti a svěřených agend.

Graf č. 21 – Přehled aktivit interního auditu v roce 2020

Zdroj: ERÚ

Plán interních auditů vychází z analýzy a hodnocení rizik, s přihlédnutím k objektivním potřebám ERÚ a je zaměřován na hlavní procesy.

Auditní akce byly v roce 2020 zaměřeny na následující:

- dodržování právních, služebních a vnitřních předpisů,
- nastavení řídicích a kontrolních mechanismů,
- spolehlivost finančních a provozních informací,
- prověřování hospodárného, účelného a efektivního využívání veřejných prostředků,
- správnost, úplnost a průkaznost účetnictví,

- ověření správnosti prováděných operací a procesů v oblasti evidence pokut a vymáhání pohledávek,
- dodržování postupů při zadávání a realizaci veřejných zakázek malého rozsahu,
- dodržování lhůt podle správního řádu a postupů v procesu vedení správních řízení,
- rozsah stanovených pravomocí a odpovědnosti zaměstnanců v systému evidence pracovní doby,
- plnění protikorupčních opatření.

Konzultační a metodická činnost byla zaměřena na hodnocení nastavených procesů a jejich zdokonalování, především v oblastech řízení rizik, uzavírání smluvních vztahů, finančního řízení, veřejných zakázek a vedení spisové a archivní služby.

Oddělení interního auditu vykonalo v roce 2020 celkem 6 auditních akcí a jeden následný audit, který vyhodnotil stav plnění přijatých opatření k nápravě zjištěných nedostatků z již provedených auditů. Z vykonaných auditů a kontrol v roce 2020 bylo navrženo celkem 8 doporučení k odstranění zjištěných nedostatků. Doporučení byla s auditovanými stranami projednána a přijata ve shodě, dále byla schválena Radou ERÚ a transformována v konkrétní a adresná opatření s termíny jejich realizace.

Provedené interní audity v roce 2020 neidentifikovaly takové nedostatky, které by podstatně ohrozily nebo znemožnily plnění hlavních úkolů a cílů ERÚ a které by měly významný vliv na řádnou správu a řízení při hospodaření s veřejnými prostředky a majetkem. Na základě výsledků interních auditů a kontrol v roce 2020 lze podat přiměřené ujištění, že zavedený vnitřní kontrolní systém je dostatečně účinný, reaguje včas na změny ekonomických, právních, provozních a jiných podmínek. Jednotlivé prvky, ze kterých se vnitřní kontrolní systém skládá, poskytují přiměřenou jistotu, že ERÚ má nastaven funkční vnitřní kontrolní systém, který poskytuje přiměřené ujištění, že veřejné výdaje vykazované v rámci kapitoly 349 státního rozpočtu jsou čerpány v souladu s legislativním rámcem.

13.1 Vnější kontrola

Ve druhé polovině roku 2020 byla *Ministerstvem financí* provedena veřejnosprávní kontrola zaměřená na ověření účelnosti, efektivnosti a hospodárnosti při nakládání s veřejnými prostředky a ověření správnosti souvisejících finančních a majetkových operací v souladu se zásadami spolehlivého řízení podle ustanovení § 25 odst. 1 zákona o finanční kontrole. Vnitřní kontrolní systém ERÚ byl ověřován s vazbou na řídicí kontrolu, schvalovací postupy a administraci dokladů, interní audit, interní akty řízení a v návaznosti na účetní a majetkové operace vykonávané účetní jednotkou.

Kontrolní skupina *Ministerstva financí* identifikovala jedno dílčí nedostatečné nastavení vnitřního kontrolního systému při užití hodnotících kritérií subjektivního charakteru v oblasti zadávání veřejných zakázek, které bylo kontrolním zjištěním, a ke kterému ERÚ přijal opatření k odstranění zjištěného nedostatku v podobě úpravy postupů v procesu zadávání veřejných zakázek.

Seznam použitých zkratk a pojmů

ACER	<i>Agentura pro spolupráci energetických regulačních orgánů (Agency for the Cooperation of Energy Regulators)</i>
BSD	bezpečnostní standard dodávek (plynu)
CEER	<i>Rada evropských energetických regulátorů (Council of European Energy Regulators)</i>
ČR	<i>Česká republika</i>
DPH	daň z přidané hodnoty
EK, Komise (EU)	<i>Evropská komise</i>
energetický zákon	zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména zákona č. 131/2015 Sb.
ERRA	<i>Regionální sdružení energetických regulátorů (Energy Regulators Regional Association)</i>
ERÚ	<i>Energetický regulační úřad</i>
FKSP	fond kulturních a sociálních potřeb
hladina NN	hladina nízkého napětí
hladina VN	hladina vysokého napětí
hladina VVN	hladina velmi vysokého napětí
MODOM	zákazníci kategorie maloobtěratel a domácnost
MPO	<i>Ministerstvo průmyslu a obchodu</i>
operátor trhu	společnost <i>OTE, a.s.</i>
OPM	odběrné a předávací místo
OZE	obnovitelné zdroje energie
POZE	podporované zdroje energie
REMIT	nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1227/2011 ze dne 25. října 2011 o integritě a transparentnosti velkoobchodního trhu s energií
TA ČR	<i>Technologická agentura ČR</i>
VOSO	zákazníci kategorie střední odběratel a velkoobtěratel
web ERÚ, web	webové stránky ERÚ
zákon o POZE	zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
zásady cenové regulace	<i>Zásady cenové regulace pro regulační období 2021–2025 pro odvětví elektroenergetiky, plynárenství, pro činnosti operátora trhu v elektroenergetice a plynárenství a pro povinně vykupující</i>

Poznámka

Názvy subjektů a dokumentů a jejich zkratky jsou uvedeny v kurzívě (vyjma nadpisů a tabulek).

Názvy českých společností jsou uvedeny tak, jak jsou zapsány v Obchodním rejstříku, i pokud jsou, zde zapsány chybně (a. s. nebo s. r. o. bez mezer apod.)

Seznam grafů a tabulek

Grafy

Graf č. 1 – Roční změny dodavatele elektřiny u hlavních kategorií zákazníků	8
Graf č. 2 – Počet změn dodavatele plynu v období 2011–2020	9
Graf č. 3 – Podíl dodavatelů plynu na spotřebě plynu v roce 2020	10
Graf č. 4 – Podíl obchodníků s elektřinou na odběrných místech ke konci roku 2019.....	10
Graf č. 5 – Podíl složek ceny za dodávku elektřiny pro domácnosti v roce 2020	11
Graf č. 6 – Struktura průměrné ceny služeb dodávky plynu pro zákazníky v kategorii domácnost v roce 2020	11
Graf č. 7 – Vývoj indikativní ceny plynu pro charakter odběru „vytápění“	12
Graf č. 8 – Vývoj výroby a spotřeby elektřiny v letech 2000–2020	19
Graf č. 9 – Vývoj ceny za rezervovanou kapacitu a použití sítí přenosové soustavy	20
Graf č. 10 – Vývoj ceny za rezervovanou kapacitu a použití sítí distribučních soustav VN a VVN	21
Graf č. 11 – Ceny elektřiny na burze EEX v EUR/MWh v letech 2019 a 2020.....	23
Graf č. 12 – Celkové vyhodnocení spotřeby plynu v ČR v letech 2000–2020 (s uvedením přepočtu na podmínky dlouhodobého teplotního normálu)	26
Graf č. 13 – Paroplynová elektrárna Počerady – dodávka zemního plynu přes předávací měřící místo Bečov 2013–2020.....	26
Graf č. 14 – Porovnání průměrných regulovaných cen za distribuci plynu (distribuce, přeprava, operátor trhu) v letech 2019–2021 podle provozovatelů distribučních soustav.....	28
Graf č. 15 – Porovnání ceny Indexu OTE, a.s., a EEX NCG spot v roce 2020.....	30
Graf č. 16 – Dodávky konečným spotřebitelům	32
Graf č. 17 – Průměrné ceny tepelné energie pro konečné spotřebitele 2010 – 1. ledna 2020	33
Graf č. 18 – Podíl paliv na výrobě tepelné energie – srovnání roku 2010 a 2019	34
Graf č. 19 – Průměrné předběžné ceny tepelné energie vč. DPH se znázorněním podílu paliva pro konečné spotřebitele za rok 2020.....	34
Graf č. 20 – Přehled pravomocně uložených pokut v letech 2014–2020.....	40
Graf č. 21 – Přehled aktivit interního auditu v roce 2020.....	51

Tabulky

Tabulka č. 1 – Počet kontrol a počet šetření předaných k sankčním řízením v roce 2020.....	6
Tabulka č. 2 – Vybrané ukazatele maloobchodního trhu s elektřinou	8
Tabulka č. 3 – Počet změn dodavatele plynu v roce 2020.....	9
Tabulka č. 4 – Vybrané ukazatele maloobchodního trhu s elektřinou	9
Tabulka č. 5 – Ukazatele nepřetržitosti distribuce elektřiny v roce 2020.....	22
Tabulka č. 6 – Ukazatele velkoobchodního trhu s elektřinou.....	24
Tabulka č. 7 – Porovnání objemu plynu v zásobnících plynu po a před těžební sezónou.....	31
Tabulka č. 8 – Průměrné předběžné ceny tepelné energie pro konečné spotřebitele pro rok 2020, včetně procentní změny 2020/2019.....	33
Tabulka č. 9 – Přehled rozkladů rozhodnutých v roce 2020 podle agend	38
Tabulka č. 10 – Přehled vedených a pravomocně ukončených sporných a schvalovacích řízení podle pravomoci ERÚ	39
Tabulka č. 11 – Přehled pravomocně ukončených sankčních řízení podle agendy.....	40
Tabulka č. 12 – Počet platných licencí za období 2012–2020 podle předmětu podnikání	42
Tabulka č. 13 – Počet licenčních řízení za období 2012–2020 (podle druhu žádosti).....	43
Tabulka č. 14 – Počet provozoven na výrobu elektřiny a instalované výkony za roky 2014–2020 podle využitých druhů OZE.....	43
Tabulka č. 15 – Výsledky skutečného čerpání – výdaje celkem za rok 2020	45
Tabulka č. 16 – Výsledné hospodaření podle podprogramů za rok 2020	46
Tabulka č. 17 – Ukazatele rozpočtu v oblasti platů	49
Tabulka č. 18 – Průměrný přepočtený stav a fyzický evidenční stav zaměstnanců	50
Tabulka č. 19 – Plnění závazných ukazatelů pro rok 2020.....	59
Tabulka č. 20 – Porovnání skutečných výdajů kapitoly 349 – ERÚ za období 2016–2020	60

Příloha 1: Zpráva auditora

Zpráva auditora

o ověření fondu zřízeného dle ustanovení § 14 zákona č. 458/2000 Sb.,
o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích
a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Příjemce zprávy: vedení Energetického regulačního úřadu

Název účetní jednotky: Energetický regulační úřad

Sídlo: Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

IČO: 70894451

Ověřované období: rok 2020

Výrok auditora určený pro zřizovatele Energetického regulačního úřadu

Provedl jsem ověření fondu zřízeného dle ustanovení § 14 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a to v jeho návaznosti na účetní závěrku. Ověření bylo provedeno v souladu s Mezinárodními účetními standardy a týkalo se období roku 2020.

Za vedení účetnictví, jeho úplnost, pravdivost a správnost odpovídá statutární orgán účetní jednotky. Povinností auditora je získat veškeré informace pro ověření tvorby fondu a vazby na účetní závěrku. Ověření bylo provedeno s ohledem na rozsah účetnictví kontrolou dokladů při respektování významnosti vykazovaných skutečností.

Dle mého názoru byla tvorba i čerpání fondu v souladu s platnými právními předpisy a fond je věrně a pravdivě zobrazen v účetní závěrce Energetického regulačního úřadu za účetní období roku 2020.

A-CONT, s. r. o., zastoupená jednatelem

Ing. Jiří Makaj
auditor, osvědčení 1529

Příloha: Rozvaha

V Jihlavě dne 4. 3. 2021

Příloha 2: Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím za rok 2020

V souladu se zákonem č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále také jen „zákon“), poskytuje ERÚ informace o své činnosti v oblasti zmiňované působnosti. ERÚ vyřizoval v průběhu roku 2020 celkem 83 žádostí o poskytnutí informace podle zákona.

I.

Počet podaných žádostí o informace a počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí

Žádosti (ustanovení § 18 odst. 1 písm. a) zákona).

Počet vyřizovaných žádostí o poskytnutí informace: 83

Počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti včetně vydání rozhodnutí o částečném odmítnutí žádosti: 7

II.

Počet podaných odvolání proti rozhodnutí

Celkem byly proti rozhodnutí/částečnému rozhodnutí o odmítnutí žádosti podány 4 rozklady.

III.

Počet stížností podaných podle § 16a zákona:

Proti způsobu vyřízení žádosti byly ze strany žadatelů o informace podány 3 stížnosti.

IV.

Počet odmítnutých žádostí podle § 14 odst. 5 písm. b) zákona

ERÚ neodmítl podle § 14 odst. 5 písm. b) zákona z důvodu neupřesnění žádnou žádost o poskytnutí informace.

V.

Počet odložených žádostí podle § 14 odst. 5 písm. c) zákona

ERÚ neodložil podle § 14 odst. 5 písm. c) zákona z důvodu absence působnosti k vyřízení žádnou žádost o poskytnutí informace.

VI.

Další informace vztahující se k uplatňování zákona

Počty vyřizovaných žádostí o informace v roce 2020 z hlediska působnosti ERÚ:

Oblast kontroly:	8
Oblast licencí:	24
Oblast právní:	23
Oblast regulace:	7
Ostatní:	21

Žádosti žadatelů o informace směřovaly, jak dokládá shora uvedená specifikace, do různých oblastí působnosti ERÚ, zájem dlouhodobě přetrvává o oblast licencí, oblast právních výstupů z činnosti ERÚ a oblast kontroly a regulace.

Počet žádostí o informace je srovnatelný s rokem 2019, kdy ERÚ vyřizoval celkem 80 žádostí o poskytnutí informace. Lze konstatovat, že žádosti o poskytnutí informace potvrzují dlouhodobý zájem veřejnosti o činnost ERÚ a dění v energetice.

Příloha 3: Rozpočtové hospodaření ERÚ

Tabulka č. 19 – Plnění závazných ukazatelů pro rok 2020

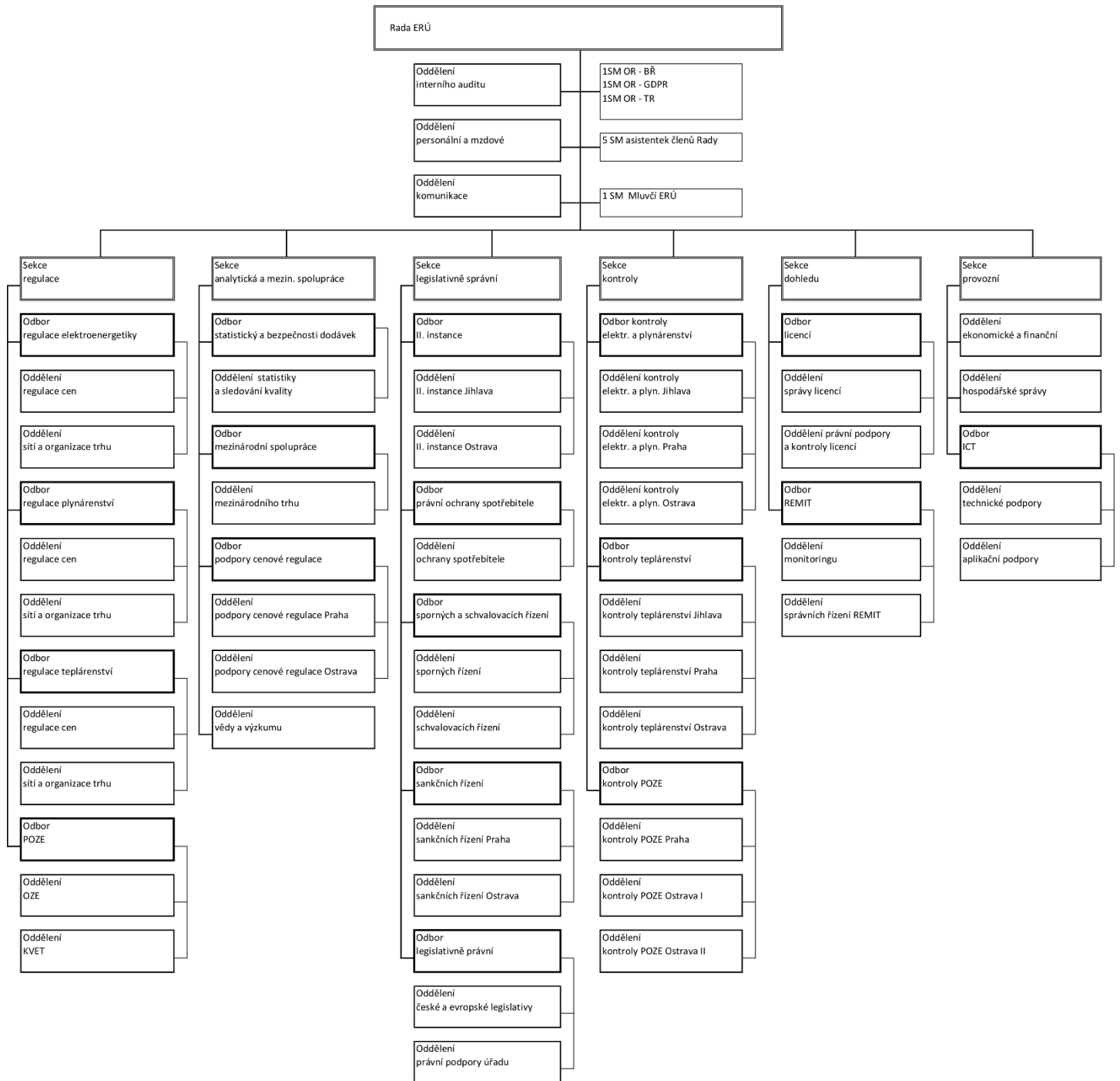
Ukazatele	Schválený rozpočet [tis. Kč]	Rozpočet po změnách [tis. Kč]	Konečný rozpočet příjmů a výdajů [tis. Kč]	Skutečnost [tis. Kč]	Plnění [%] (srovnání sloupce 4 se sloupcem 3)
	1	2	3	4	5
Souhrnné ukazatele					
Příjmy celkem	322 726,00	322 726,00	322 726,00	311 074,32	96,39
Výdaje celkem	302 164,73	302 941,55	350 205,19	292 261,69	83,45
Specifické ukazatele – příjmy					
Daňové příjmy	292 726,00	292 726,00	292 726,00	295 279,75	100,87
Nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery celkem, v tom níže:	30 000,00	30 000,00	30 000,00	15 794,57	52,65
▪ příjmy z rozpočtu EU bez SZP celkem	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
▪ ostatní nedaňové příjmy, kapitálové příjmy přijaté transfery celkem	30 000,00	30 000,00	30 000,00	15 794,57	52,65
Specifické ukazatele – výdaje					
Výdaje na zabezpečení plnění úkolů ERÚ, v tom níže:	302 164,73	302 941,55	350 205,19	292 261,69	83,45
▪ výdaje spojené s výkonem předsednictví v Radě EU	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
▪ ostatní výdaje na zabezpečení plnění úkolů ERÚ	302 164,73	302 941,55	350 205,19	292 261,69	83,45
Průřezové ukazatele					
Platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci	179 955,36	180 546,96	192 094,96	176 572,73	91,92
Platy zaměstnanců v pracovním poměru vyjma zaměstnanců na služebních místech	18 232,74	18 232,74	27 232,74	26 491,28	97,28
Platy zaměstnanců na služebních místech podle zákona o státní službě	150 750,29	146 041,89	146 041,89	132 172,49	90,50
Platy zaměstnanců v pracovním poměru odvozené od platů ústavních činitelů	8 656,80	8 656,80	8 810,80	8 810,16	99,99
Povinné pojistné placené zaměstnavatelem	60 824,91	61 024,87	64 066,87	56 967,24	88,92
Převod fondu kulturních a sociálních potřeb	3 552,80	3 564,63	3 744,63	3 351,96	89,51
Zajištění přípravy na krizové situace podle zákona č. 240/2000 Sb.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Výdaje spolufinancované zcela nebo částečně z rozpočtu EU bez SZP – celkem; v tom níže:	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
▪ ze státního rozpočtu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
▪ podíl rozpočtu EU	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Výdaje vedené v informačním systému programového financování EDS/SMVS celkem	12 935,00	12 935,00	20 935,00	5 902,94	28,20

Tabulka č. 20 – Porovnání skutečných výdajů kapitoly 349 – ERÚ za období 2016–2020

Ukazatel	Skutečnost 2016 [tis. Kč]	Skutečnost 2017 [tis. Kč]	Skutečnost 2018 [tis. Kč]	Skutečnost 2019 [tis. Kč]	Skutečnost 2020 [tis. Kč]	Index 20/19 [%]
Celkové výdaje, v tom níže:	226 433	286 379	294 477	312 466	292 262	93,53
▪ platy, ostatní platby, pojistné a FKSP	172 573	223 145	233 412	236 146	236 892	100,32
▪ výdaje na programové financování reprodukce majetku	9 284	19 700	10 128	24 893	5 903	23,71
▪ ostatní výdaje celkem	44 576	43 534	50 937	51 427	49 467	96,19
▪ použití nároků z nespotřebovaných výdajů	11 394	39 069	44 978	46 017	33 673	73,18
Výdaje na platy a ostatní platby za provedenou práci	127 094	164 889	172 208	174 050	176 573	101,45
Platy zaměstnanců v pracovním poměru vyjma zaměstnanců na služ. místech, platy zaměstnanců v pracovním poměru na služ. místech podle zákona o státní službě, platy zaměstnanců v pracovním poměru odvozené od platů úst. činitelů (předseda, Rada ERÚ)	125 189	161 221	168 688	171 698	167 474	97,54
Počty zaměstnanců (průměrný přepočtený stav)	247	262	276	282	260	92,20
Platy, ostatní platby, pojistné a FKSP na zaměstnance	699	852	846	837	911	108,84
Výdaje programové financování na zaměstnance	38	75	37	88	23	22,71
Ostatní výdaje na zaměstnance	180	166	185	182	190	104,40
Výdaje celkem na zaměstnance	917	1 093	1 067	1 108	1 124	101,44

Příloha 4: Organizační struktura

Organizační struktura Energetického regulačního úřadu k 31. prosinci 2019

Organizační struktura Energetického regulačního úřadu od 1. ledna 2020

